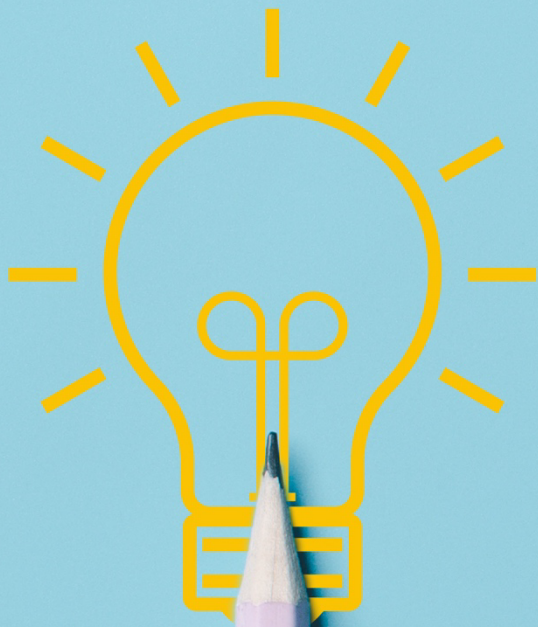

STRATEŠKI NAČRT

Osrednje knjižnice
Srečka Vilharja Koper

Biblioteca centrale
Srečko Vilhar Capodistria

2024–2028

Junij 2024

ODGOVORNA OSEBA:

Luana Malec, direktorica

Pravni okvir

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK, Ur. l. RS, št. 77/07-UPB, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18-ZNOrg, 3/22-ZDeb in 105/22-ZZNŠPP) – 35. člen

Odlok o ustanovitvi Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper (Uradne objave občin Ilirska Bistrica, Koper, Piran, Sežana 2/2004) – 14. in 19. člen

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028) (Ministrstvo za kulturo RS, 2018) – pog. 2.1.1

Pozitivna mnenja k Strateškemu načrtu Osrednje knjižnice
Srečka Vilharja Koper za obdobje 2024–2028:

- | Mestna občina Koper 19. 9. 2024,
- | Občina Ankaran 24. 10. 2024,
- | Svet zavoda 20. 6. 2024,
- | Strokovni svet zavoda 19. 6. 2024.

Na podlagi pozitivnih mnenj je kolegij direktorja dne 4. 11. 2024 sprejel Strateški načrt Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper za obdobje 2024–2028.

SPLOŠNI PODATKI.....	1
ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE DELOVANJA	1
<i>Državni pravni okvir.....</i>	1
<i>Lokalni in knjižnični pravni okvir.....</i>	1
SEZNAM NOTRANJIH ORGANIZACIJSKIH ENOT	2
ORGANI ZAVODA	2
IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO STRATEGIJE	3
POTEK OBLIKOVANJA STRATEŠKEGA NAČRTA	3
IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO STRATEŠKEGA NAČRTA.....	5
<i>Najpomembnejši dokumenti za pripravo strategije.....</i>	5
<i>Knjižnica v številkah</i>	6
<i>Uspešnost in pogoji delovanja Knjižnice Koper – pregled in primerjava s sorodnimi knjižnicami.....</i>	7
<i>Uspešnost in pogoji delovanja Knjižnice Koper – pregled in primerjava s knjižnicami Obalno-kraškega območja</i>	11
<i>Javnomnenjska raziskava med člani, uporabniki in neuporabniki Knjižnice Koper (2023).....</i>	12
<i>Mnenjska raziskava med predstavniki javnih zavodov in drugih interesnih skupin Mestne občine Koper ..</i>	20
<i>Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti Knjižnice Koper (SWOT)</i>	24
STRATEŠKA DOLOČILA	27
DOMENA	27
<i>Dejavnost.....</i>	27
<i>Financiranje.....</i>	27
POSLANSTVO	28
VIZIJA 2028.....	29
TEMELJNE VREDNOTE	30
STRATEŠKI NAČRT 2024–2028	31
01 KNJIŽNIČNA MREŽA	31
02 KNJIŽNIČNA ZBIRKA	35
03 NOTRANJA ORGANIZACIJA DELA IN ZAPOSLENI.....	37
04 KNJIŽNIČNE VLOGE IN STORITVE	41
05 POSEBNE NALOGE KNJIŽNICE	48
06 KNJIŽNIČNI DIALOG Z OKOLJEM.....	51

SPLOŠNI PODATKI

ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE DELOVANJA¹

Državni pravni okvir

- Zakon o knjižničarstvu (UL RS, št. 87/01 s spremembami in dopolnitvami)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS, št. 29/03 in 162/22)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (UL RS, št. 28/23)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (UL RS, št. 74/17)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (UL RS, št. 19/03)
- Zakon o obveznem izvodu publikacij (UL RS, št. 69/06 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS, št. 96/02 s spremembami)
- Zakon o zavodih (UL RS, št. 12/91 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o lokalni samoupravi (UL RS št. 72/93 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o javnih uslužbencih (UL RS, št. 56/02 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o javnem naročanju (UL RS, št. 91/2015 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o računovodstvu (UL RS, št. 23/99 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (UL RS, št. 21/95 s spremembami in dopolnitvami)
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (UL RS, št. 163/22)
- Kolektivna pogodba za javni sektor (UL RS, št. 57/08 s spremembami in dopolnitvami)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS (UL RS, št. 45/04 s spremembami)
- Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti (Urani list RS, št. 40/12 s spremembami)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (UL RS, št. 56/02 s spremembami in dopolnitvami)
- Predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu, požarne varnosti ter drugi akti

Lokalni in knjižnični pravni okvir

- Odlok o ustanovitvi Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper. UO 2/2004
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper. UL RS 35/2009
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper. 2023
- Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper. 2024

¹ Vse pravne podlage in zakonodaja so dosegljivi na spletni strani Knjižnice (<https://www.kp.sik.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/>)

SEZNAM NOTRANJNH ORGANIZACIJSKIH ENOT

SPLOŠNE SLUŽBE ZAVODA

Trg/Piazza Brolo 1, 6000 Koper/Capodistria
Luana Malec, direktorica
Ingrid Eller Savič, poslovna sekretarka
Tina Toškan, računovodja

ODDELEK ZA NABAVO IN OBDELAVO GRADIVA

Barbara Sušelj: vodja oddelka

ODDELEK ZA ODRASLE

S KRAJEVNIMA KNJIŽNICAMA ENOTA SEMEDELA IN ENOTA MARKOVEC

Alan Renner: vodja oddelka

ODDELEK ZA MLADE BRALCE

Tina Škrokov: vodja oddelka

DOMOZNANSKI ODDELEK

Peter Štoka: vodja oddelka

KNJIŽNICA ANKARAN

Tanja Prevolšek Pajer: vodja oddelka

ODDELEK ZA ITALIJANIKO S KOTIČKOM ITALIJANSKE KNJIGE

Ivan Marković: vodja oddelka

POTUJOČA KNJIŽNICA

Črt Bevc: vodja oddelka

SLUŽBA ZA IZVAJANJE OBMOČNIH NALOG

Dolores Jakac: vodja oddelka

ORGANI ZAVODA

SVET ZAVODA

Mandat: 3. 7. 2019–2. 7. 2024

Predsednica: Alenka Plahuta

Člani: David Runco (podpredsednik, predstavnik NS), Alan Renner (predstavnik delavcev), Jasna Čebren, Vesna Bidoli, Davor Briševac, dr. Sonja Fink Babič

STROKOVNI SVET ZAVODA

Mandat: 7. 12. 2021–6. 12. 2026

Predsednik: Marco Apollonio

Člani: Barbara Sušelj (namestnica predsednika), Patricija Višnjevec, Tina Lekan Kraševac, Dolores Jakac

IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO STRATEGIJE

POTEK OBLIKOVANJA STRATEŠKEGA NAČRTA

S pripravo Strateškega načrta Knjižnice Koper za obdobje 2024–2028 smo začeli septembra 2023 z oblikovanjem delovne skupine desetih članov²:

- Črt Bevc, vodja Potujoče knjižnice,
- Dolores Jakac, vodja Službe za razvoj in izvajanje območnih nalog,
- Luana Malec, direktorica,
- Tanja Prevolšek Pajer, vodja Knjižnice Ankaran,
- Alan Rener, vodja Oddelka za nabavo in obdelavo gradiva,
- Tina Saražin, organizatorica prireditev,
- Urša Skumavc, bibliotekarka na Oddelku za odrasle,
- Barbara Sušelj, vodja Oddelka za odrasle,
- Tina Škrokov, vodja Oddelka za mlade bralce,
- mag. Peter Štoka, vodja Oddelka za domoznanstvo in knjižno dediščino,
- Tina Toškan, računovodja.

Slika 1: Delovna skupina za pripravo Strateškega načrta Knjižnice Koper za obdobje 2024–2028.

Skupina je strateški načrt zasnovala na pregledih in analizah ključnih področij notranjega ter zunanjega okolja Knjižnice Koper. Pri tem je izhajala iz svojih kadrovskih in organizacijskih zmožnosti, internih analiz ter strateških dokumentov lokalnega okolja, v katerem deluje, nacionalnih raziskav in strategij, strateških priporočil mednarodnega knjižničnega združenja IFLA ter knjižničnih in splošnih svetovnih trendov.

² Navedeni po abecednem vrstnem redu.

V prvem delu strategije so strnjeno predstavljena izhodišča za pripravo strateškega načrta, ki slonijo na pregledih in analizah:

- prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti Knjižnice Koper (SWOT);
- pogojev in uspešnosti delovanja Knjižnice Koper v primerjavi s sorodnimi knjižnicami;
- treh mnenjskih raziskav, izvedenih s predstavniki javnih zavodov in različnih ciljnih skupin Mestne občine Koper (fokusne skupine z Janezom Kaničem iz FF UL, strokovnjakom s področja bibliotekarstva in izkušenim moderatorjem fokusnih skupin);
- dvojezične spletne javnomnenjske raziskave med člani, uporabniki in neuporabniki Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, izvedene leta 2023 (1KA);
- rezultatov dvodnevne delavnice članov delovne skupine, izvedene s pomočjo Jelke Lavrih, priznane trenerke in svetovalke iz Team Training International, za pripravo vizije, poslanstva in strateškega načrta našega zavoda;
- družbenega, socialnega in ekonomskega okolja ter lokalnih, nacionalnih in mednarodnih strategij ter raziskav.

Drugi del oblikovane strategije je posvečen viziji, poslanstvu in vrednotam Knjižnice Koper, ki skupaj z izhodišči določajo razvojni okvir novega strateškega načrta.

V tretjem, osrednjem delu je predstavljen novi **Strateški načrt** Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper za obdobje 2024–2028. Njegova področja, cilji in ukrepi predstavljajo razvojno izhodišče delovanja Knjižnice v prihodnjih petih letih. **Skupaj z vizijo in poslanstvom naslavlja njene ključne deležnike:**

- **zaposlene**, v katero smer razvijati dejavnost in storitve;
- **občane**, katere potrebe lahko zadovoljijo v Knjižnici danes in katere v prihodnje;
- **financerje**, kakšne koristi lahko prinesejo vlaganja v dejavnosti Knjižnice;
- **partnerje**, tudi potencialne, na katerih področjih lahko sodelujejo s Knjižnico.

Slike 2, 3, 4 in 5: Člani delovne skupine med pripravo strategije.

IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO STRATEŠKEGA NAČRTA

Najpomembnejši dokumenti za pripravo strategije

RAZISKAVE IN ANALIZE KNJIŽNICE KOPER

- Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti Knjižnice Koper (SWOT), 2023
- Dostopnost knjižničnih storitev na Obalno-kraškem območju, 2014
- Javnomnenjska raziskava med člani, uporabniki in neuporabniki Knjižnice Koper, 2023
- Mnenjska raziskava med predstavniki javnih zavodov in drugih interesnih skupin MOK, 2023
- Uspešnost in pogoji delovanja Knjižnice Koper – pregled in primerjava s knjižnicami Obalno-kraškega območja, 2023
- Uspešnost in pogoji delovanja Knjižnice Koper – pregled in primerjava s sorodnimi osrednjimi območnimi knjižnicami, 2023

OBČINSKE STRATEGIJE IN DRUGI DOKUMENTI

- Strategija Koper – pametno mesto, 2015
- Trajnostna urbana strategija mesta Koper, 2030
- Odlok o ureditvi ustanoviteljskih pravic in obveznosti ter kapitalskih pravic do javnih zavodov, javnih podjetij in drugih pravnih oseb ter pravic in obveznosti iz koncesijskih razmerij Mestne občine Koper (UL RS, št. 77/2023)
- Sklep o ugotovitvi premoženja Občine Ankaran in o ureditvi premoženjsko pravnih razmerij z Mestno občino Koper ob ustanovitvi Občine Ankaran (UL RS, št. 12/2023)

NACIONALNE STRATEGIJE, RAZISKAVE, ANALIZE IN DRUGI DOKUMENTI S PODROČJA KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI

- Akcijski načrt za uresničitev ciljev Strategije razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027
- Analiza stanja in možnosti ukinitve nadomestil za včlanitve v slovenske splošne knjižnice, 2010
- Izhodišča za oblikovanje dokumenta Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic za obdobje 2022–2027
- Raziskava med člani, uporabniki in neuporabniki slovenskih splošnih knjižnic, 2020
- Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027
- Strateške usmeritve na področju IKT v splošnih knjižnicah za obdobje 2019–2028
- Strokovna izhodišča za spremembe izvajanja posebnih nalog OOK, 2017
- Strokovna izhodišča za vzpostavitev kompetenčnih centrov, 2020
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028)

DRUGE NACIONALNE STRATEGIJE, RAZISKAVE, ANALIZE IN DOKUMENTI

- Agenda za trajnostni razvoj 2030
- Akcijski načrt 2024–2027 za Resolucijo o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031 – predlog
- Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031 (ReNPK 24–31) – predlog

MEDNARODNE KNJIŽNIČNE STRATEGIJE IN DRUGI DOKUMENTI

- IFLA Strategy 2019–2024
- IFLA trend report Update 2023

Knjižnica v številkah

VIRI V LETU 2023

- 1.782.144 EUR finančnih sredstev,
- 5 organizacijskih enot: osrednja knjižnica, 3 krajevne knjižnice in potujoča knjižnica,
- zbirka 244.778 enot knjižničnega gradiva,
- 38 zaposlenih, od tega 31,5 strokovnega delavca,
- v povprečju 55 ur tedenske odprtosti.

REZULTATI DELA V LETU 2023

- 9.282 aktivnih članov,
- 115.722 obiskov, zabeleženih v sistemu COBISS,
- 274.564 izposojenih enot knjižničnega gradiva,
- 84 izvedb literarnih, izobraževalnih in domoznanskih prireditev,
- 5 izvedenih projektov lokalnega, 2 nacionalnega in 3 mednarodnega značaja za razvoj bralne kulture, informacijske pismenosti in pisne kulturne dediščine,
- 287.714.428.039 bitov digitaliziranega gradiva,
- 3 izdane monografske publikacije, 4 razstavni katalogi, 1 serijska publikacija,
- 48 objavljenih prispevkov.

Uspešnost in pogoji delovanja Knjižnice Koper – pregled in primerjava s sorodnimi knjižnicami³

VELIKOST IN DOSTOPNOST KNJIŽNIČNIH PROSTOROV

Knjižnica Koper domuje v lepi, vendar za osrednjo območno knjižnico⁴ tudi tesni in za gibalno ovirane nedostopni palači Brutti (1714), ki je bila zadnjič prenovljena leta 1975. Spomeniško zaščitena stavba je štirietazna, brez dvigala in večnivojska tudi v okviru posameznih etaž.

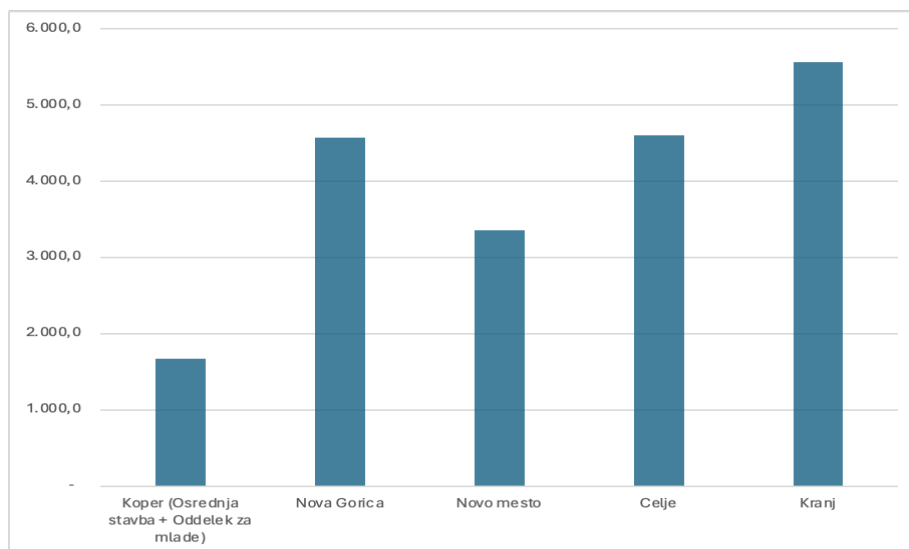
Med vsemi desetimi osrednjimi območnimi knjižnicami v Sloveniji je koprška prostorsko najmanjša in edina, ki ni bila v zadnjih petdesetih letih na novo zgrajena ali korenito prenovljena in razširjena po sodobnih knjižničnih standardih.

Njena šibkost je tudi prostorska oddaljenost Oddelka za mlade bralce (Verdijeva 2) od osrednje enote na Trgu Brolo 1. Med 58 splošnimi knjižnicami v Sloveniji je Knjižnica Koper tudi zadnja, ki fizično ločuje mlade in odrasle bralce⁵.

Osrednja stavba Knjižnice Koper meri (z dislociranim Oddelkom za mlade bralce vred) 1.671 m² uporabne površine, kar je zgolj 26 % površine, ki jo za knjižnico njene velikosti predvidevajo Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (tj. 6.460 m²).

Velikost osrednje enote Knjižnice Koper smo primerjali še z vsemi osrednjimi območnimi knjižnicami zahodne Slovenije, z izjemo ljubljanske, ki tako po številu potencialnih uporabnikov kot tudi po prostorskih in drugih pogojih delovanja močno presega slovensko povprečje.

Na grafikonu 1 vidimo, da imajo primerljive osrednje območne knjižnice v povprečju skoraj dvakrat več prostora od koprške (novogoriška je s 4.569 m² za 173 % večja, novomeška je s 3.355 m² za 100 % večja celjska je s 4.600 m² za 175 % večja in kranjska je s 5.560 m² za 233 % večja od koprške knjižnice).

Grafikon 1: Neto uporabna površina osrednjih enot osrednjih območnih knjižnic zahodne Slovenije.

³ Vir: Bibsist (<https://www.bibsist.si/Podatki-za-raziskovalce.html>) in Knjižnice.si

(<https://www.knjiznice.si/sistem-splosnih-knjiznic/statistike/statistichni-podatki-slovenskih-knjiznic/>).

⁴ V Sloveniji imamo 58 splošnih knjižnic, od teh je 10 regijskega značaja, ki skladno z zakonskimi določili opravljajo še razvojno, depozitarno in druge funkcije za širšo regijo.

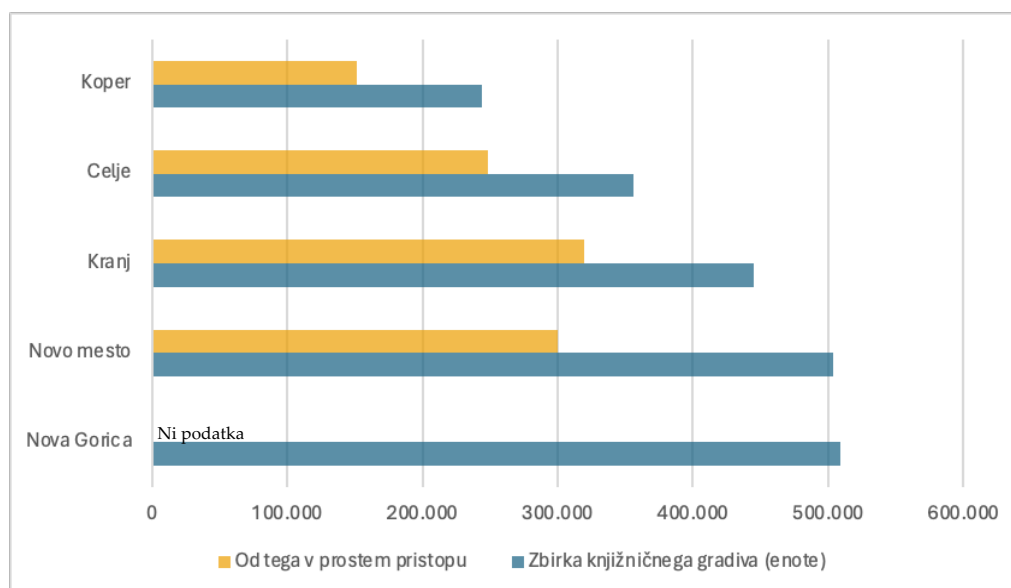
⁵ Leta 2022 sta v podobnih razmerah delovali še dve knjižnici: krška in mariborska. Mestna občina Krško je novo osrednjo knjižnico, ki se je uvrstila med 5 najboljših knjižnic v svetu, zgradila leta 2023, Mestna občina Maribor pa je v zaključni fazi izgradnje nove osrednje knjižnice.

Prostorski pogoji Knjižnice Koper so tako slabi, da je bila v dokumentu *Strokovna izhodišča za spremembe izvajanja posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic*⁶, ki predstavlja podlago za strokovni razvoj regijskih knjižnic in ukrepanje v prihodnosti, **za regijsko knjižnico celotne Primorske**, ki naj bi nastala z združitvijo sedanjega Obalno-kraškega in Goriškega območja, kljub priznani razvojni naravnosti Knjižnice Koper, **določena Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica**. Z drugimi besedami – z uresničitvijo načrtovane reorganizacije osrednjih območnih knjižnic bi Knjižnica Koper izgubila status, Mestna občina Koper pa knjižnico regijskega značaja.

VELIKOST IN DOSTOPNOST KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Knjižnica Koper ima zaradi prostorske omejitve najmanjšo knjižnično zbirko med vsemi. Večina zbirk je shranjenih v dislociranem skladišču, oddaljenem 4 km, in so uporabnikom dostopne le po predhodnem naročilu.

Iz Grafikona 2 lahko razberemo, da je uporabnikom Knjižnice Koper prosto dostopnega v povprečju enkrat manj knjižničnega gradiva kot v ostalih knjižnicah (kranjska knjižnica ponuja svojim uporabnikom 112 % več gradiva, novomeška 99 % več, celjska pa 56 % več⁷). Podobno je tudi s celotno zbirko knjižničnega gradiva, ki je v Knjižnici Koper glede na ostale knjižnice podpovprečna.

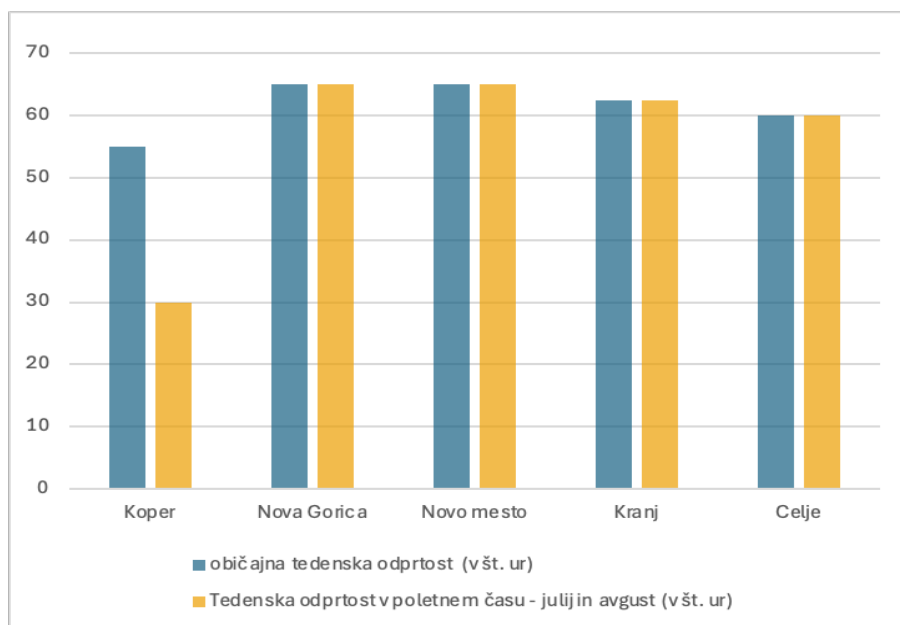
Grafikon 2: Velikost knjižničnih zbirk osrednjih območnih knjižnic zahodne Slovenije.

⁶ Strokovna izhodišča za spremembe izvajanja posebnih nalog OOK (https://www.knjiznice.si/wp-content/uploads/2020/06/NUK_OOK_Strokovna_izhodišca_spremembe_OOK_2017.pdf).

⁷ Za Goriško knjižnico Franceta Bevka ni podatka.

OBRATOVALNI ČAS

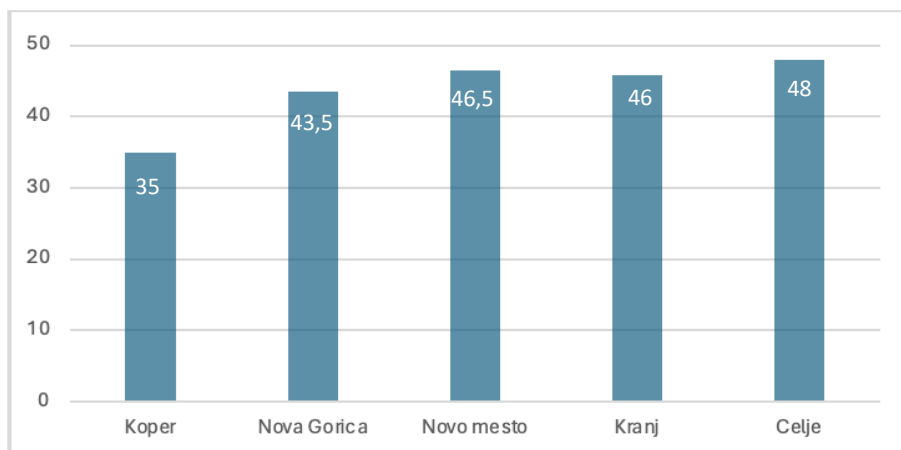
Leta 2022 je bila Knjižnica Koper za uporabnike odprta 55 ur tedensko, kar je 8 ur oz. 13 % manj od povprečne odprtosti drugih knjižnic v enakem obdobju. Še manj je bila uporabnikom dostopna v poletnem času (julij, avgust); s 30-urno tedensko odprtostjo je bila Knjižnica Koper še edina s skrajšanim poletnim obratovalnim časom in je bila za uporabnike odprta kar 53 % manj od povprečja preostalih knjižnic.

Grafikon 3: Obratovalni časi osrednjih območnih knjižnic zahodne Slovenije.

ZAPOSLENI

V Knjižnici Koper je bilo leta 2022 zaposlenih 35 oseb, kar je 11 zaposlenih manj, kot jih za knjižnico njene velikosti predvidevajo strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018) in četrtnina zaposlenih manj od povprečnega števila zaposlenih preostalih knjižnic: v primerjavi z goriško knjižnico je bilo v Knjižnici Koper 8,5 manj zaposlenih, v primerjavi z novomeško 11,5 manj zaposlenih, v primerjavi s kranjsko 11 manj zaposlenih in v primerjavi s celjsko 13 manj zaposlenih.

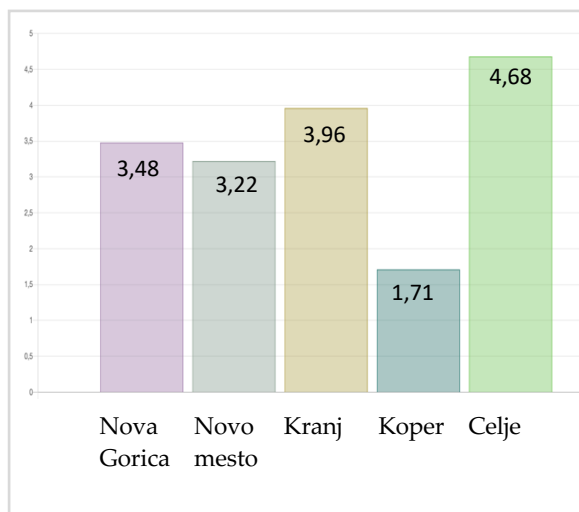

Grafikon 4: Število zaposlenih v osrednjih območnih knjižnicah zahodne Slovenije.

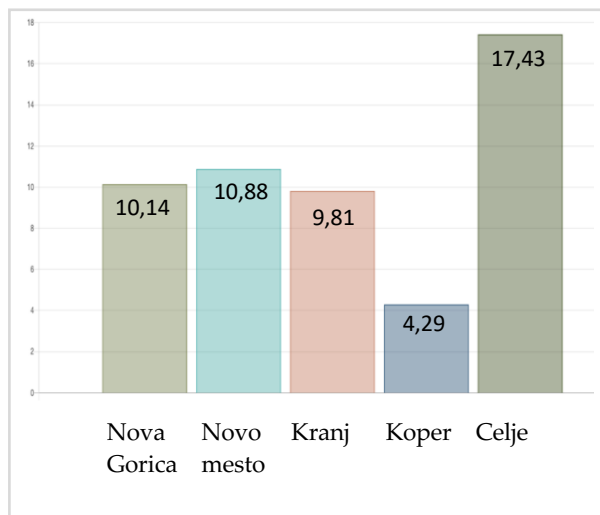
OBISK KNJIŽNICE IN IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Pogoji delovanja Knjižnice Koper učinkujejo tudi na njeno **uspešnost** in **učinkovitost**.

Iz grafikonov 5 in 6 je razvidno, da je bila Knjižnica Koper v letu 2022 med knjižnicami najmanj uspešna: zabeležila je najmanjši obisk na potencialnega uporabnika⁸ (55 % manjši obisk od povprečja preostalih knjižnic) in najmanjšo izposojlo knjižničnega gradiva (64 % manjša izposoja od povprečja preostalih knjižnic).

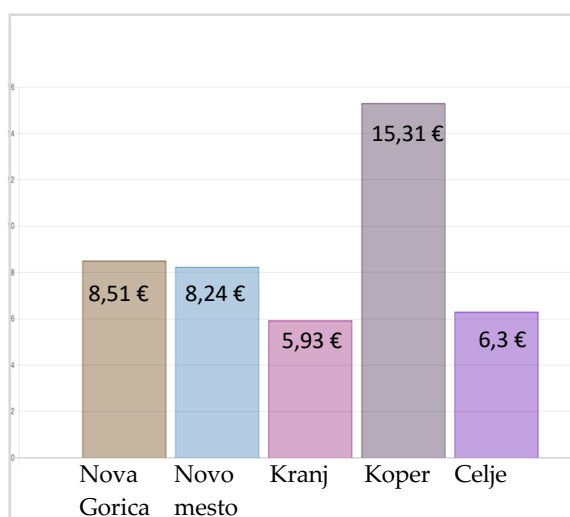

Grafikon 5: Število obiskov na potencialnega uporabnika po posameznih knjižnicah.

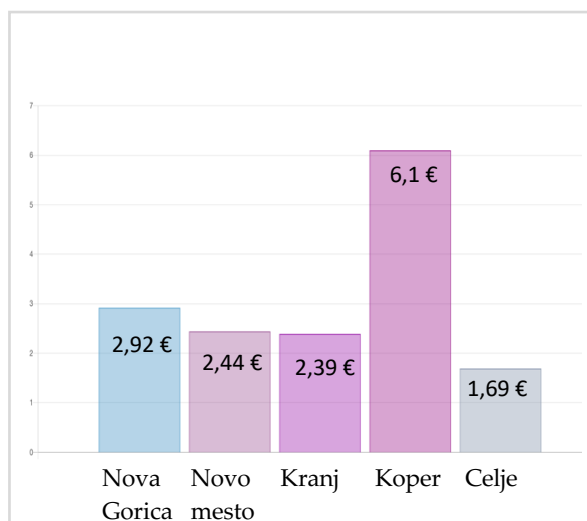

Grafikon 6: Število izposojenega gradiva na potencialnega uporabnika po posameznih knjižnicah.

Podobne rezultate kažejo meritve **učinkovitosti** knjižnic. Iz grafikonov 7 in 8 je razvidno, da je Knjižnica Koper leta 2022 dosegla najvišji strošek na obisk uporabnika (več kot enkrat oz. 111 % dražja od povprečja preostalih knjižnic). Enako velja za strošek Knjižnice Koper, preračunan na izposojlo enote knjižničnega gradiva (več kot enkrat in pol oz. 158 % dražja od povprečja preostalih knjižnic).

Grafikon 7: Strošek enega obiska (v EUR) po posameznih knjižnicah.

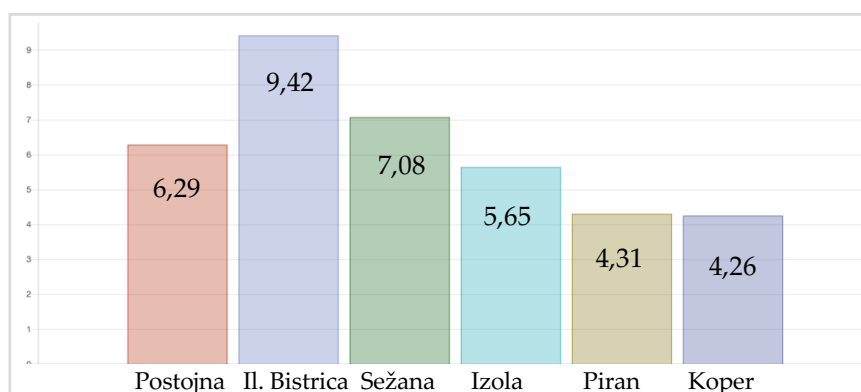
Grafikon 8: Strošek izposoje ene enote knjižničnega gradiva (v EUR) po posameznih knjižnicah.

⁸ Potencialni uporabniki Knjižnice Koper so prebivalci koprške in ankaranske občine.

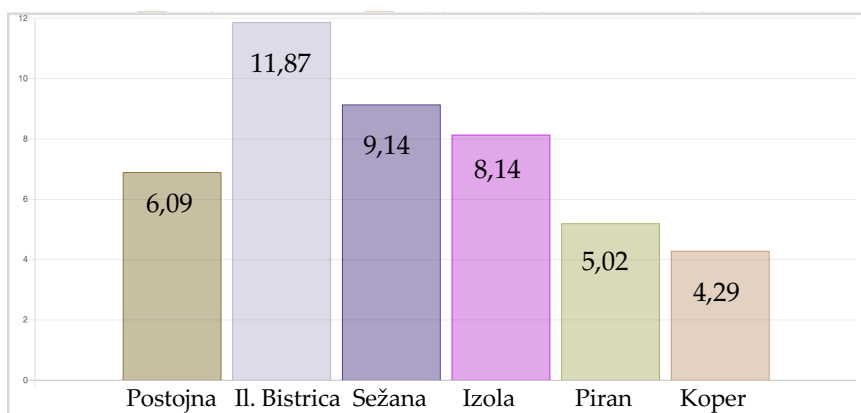
Uspešnost in pogoji delovanja Knjižnice Koper – pregled in primerjava s knjižnicami Obalno-kraškega območja

Knjižnica Koper je osrednja območna knjižnica za Obalno-kraško območje, kjer deluje še pet osrednjih knjižnic: Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica, Mestna knjižnica Izola, Kosovelova knjižnica Sežana, Mestna knjižnica Piran in Knjižnica Bena Zupančiča Postojna.

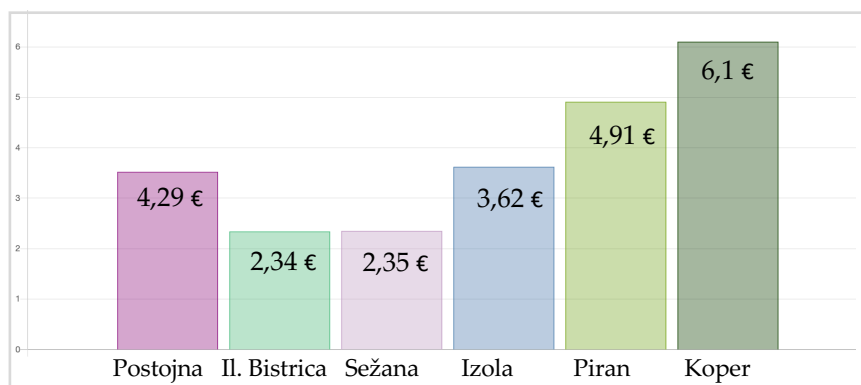
Kot osrednja območna knjižnica mora preostalim knjižnicam območja zagotavljati večji in zahtevnejši izbor gradiva in informacij. Primerjava pa nam pokaže, da ima Knjižnica Koper tudi med osrednjimi knjižnicami Obalno-kraškega območja najmanj knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika, najmanjšo izposojlo gradiva na potencialnega uporabnika in najvišji strošek na izposajo enote knjižničnega gradiva.

Grafikon 9: Število knjig na potencialnega uporabnika v knjižnicah Obalno-kraškega območja.

Grafikon 10: Število izposojenih knjig na potencialnega uporabnika v knjižnicah Obalno-kraškega območja.

Grafikon 11: Strošek na izposajo enote knjižničnega gradiva (v EUR) knjižnic Obalno-kraškega območja

Javnomnenjska raziskava med člani, uporabniki in neuporabniki Knjižnice Koper (2023)

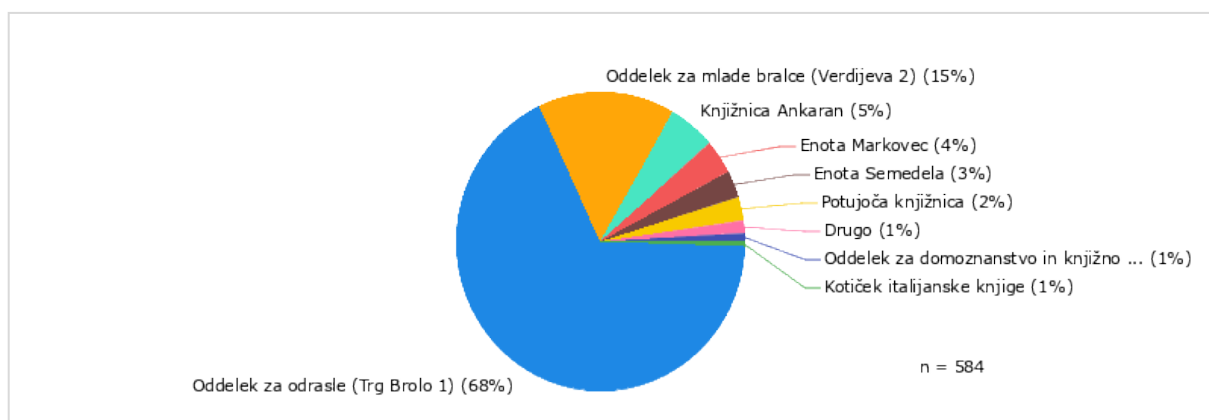
Pregled in vrednotenje poslovanja Knjižnice smo oktobra 2023 dopolnili s spletno dvojezično javnomnenjsko raziskavo med člani, uporabniki in neuporabniki Knjižnice Koper (2023) na temo prepoznavnosti, pozicije, zadovoljstva s storitvami in produkti Knjižnice Koper. Glavne ugotovitve povzamemo v nadaljevanju.

ČLANI, UPORABNIKI IN NEUPORABNIKI

Na vprašalnik je odgovorilo 584 anketirancev, od tega je bilo 87 % članov, 8 % anketirancev je izjavilo, da uporabljajo storitve Knjižnice Koper, vendar niso člani, 5 % pa so predstavljali tisti, ki niso člani in ne uporabljajo storitev Knjižnice Koper.

OBISK V KNJIŽNICI KOPER

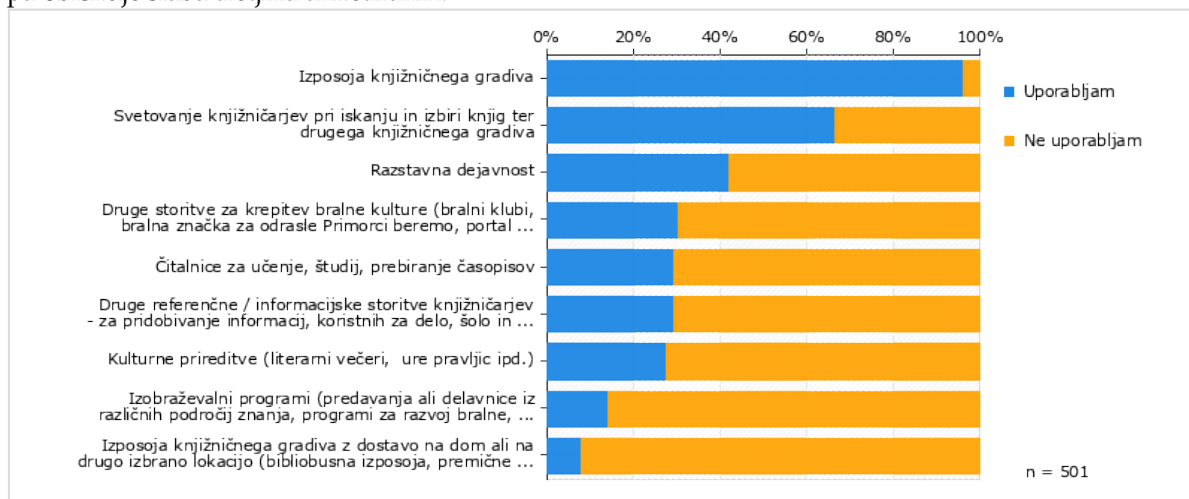
68 % anketiranih najpogosteje obiskuje Oddelek za odrasle, 15 % Oddelek za mlade bralce, 5 % Knjižnico Ankaran in 12 % ostale oddelke oz. enote Knjižnice.

Grafikon 12: Obisk po oddelkih Knjižnice Koper

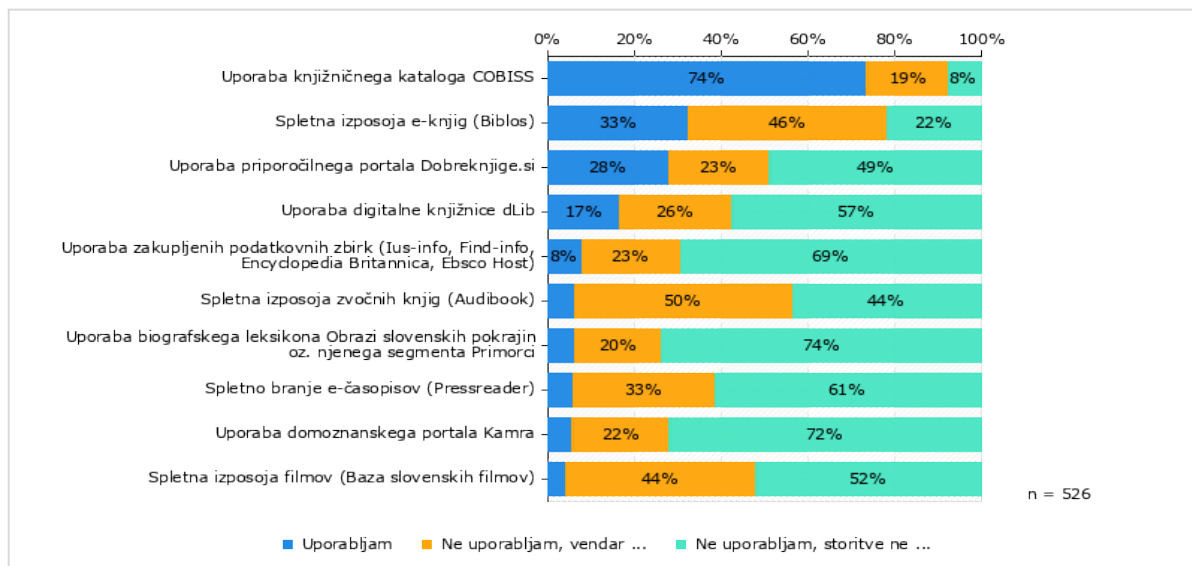
POZNAVANJE IN UPORABA STORITEV KNJIŽNICE KOPER

Med vsemi storitvami Knjižnice Koper največ anketirancev uporablja izposajo knjižničnega gradiva (96 % uporabnikov). Svetovanje knjižničarjev pri iskanju in izbiri knjižničnega gradiva uporabljajo dve tretjini anketiranih članov, razstave obiskuje 42 % anketiranih, druge storitve za krepitev bralne kulture pa obiskuje slaba tretjina anketiranih.

Grafikon 13: Poznavanje in uporaba klasičnih storitev Knjižnice Koper

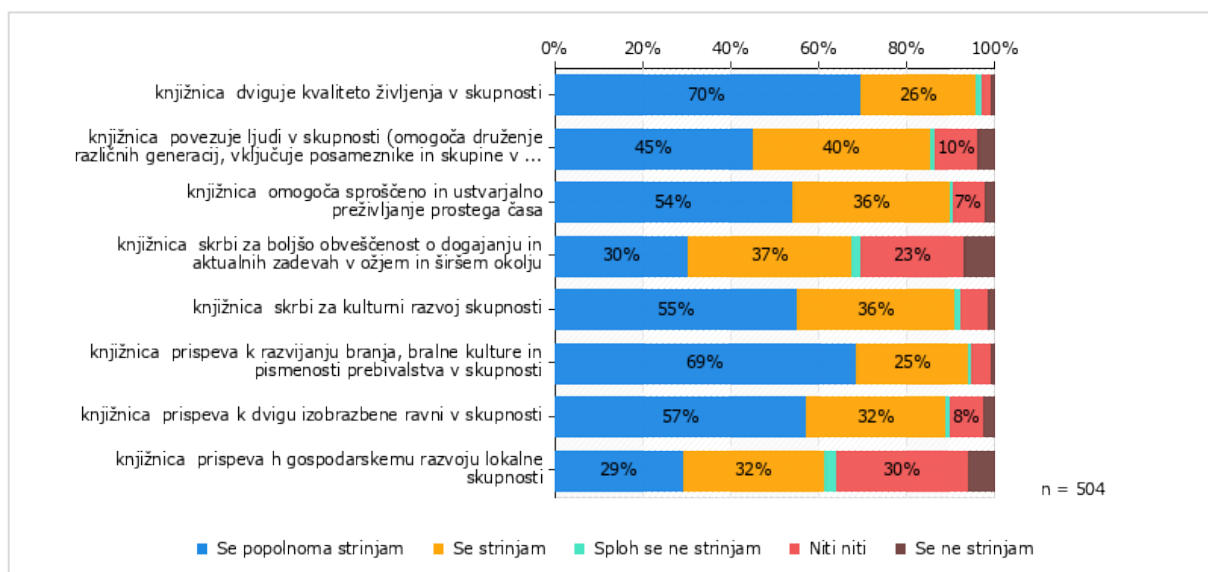
Najbolj uporabljene in poznane **spletne storitve** Knjižnice so uporaba knjižničnega kataloga COBISS (uporablja ga tri četrtine, pozna pa 92 % anketiranih), spletna izposoja e-knjig Biblos (uporablja ga tretjina, pozna pa 87 % anketiranih) in priporočilnega portala Dobreknjige.si (uporablja ga 28 %, pozna pa več kot polovica anketiranih). Najmanj poznani spletni storitvi sta uporaba domoznanskega portala Kamra in spletna izposoja slovenskih filmov.

Grafikon 14: Poznavanje in uporaba spletnih storitev Knjižnice Koper

ODNOS DO KORISTI, KI JIH PRINAŠA KNJIŽNICA KOPER

Vse storitve Knjižnice Koper anketiranci ocenjujejo kot izjemno koristne za družbo (od 97 % do 100 %). 90 % anketiranih se je strinjalo, da se knjižnica tudi v prihodnje financira z javnim denarjem, kar je 4,6 % več od nacionalnega povprečja. V Javnomnenjski raziskavi med člani, uporabniki in neuporabniki slovenskih splošnih knjižnic (ZSK, 2020), se je za financiranje knjižnic z javnim denarjem strinjalo 85,4 % vseh anketiranih. Največ (96 %) anketiranih se strinja s trditvijo, da Knjižnica Koper dviguje kakovost življenja v skupnosti, zelo visok delež anketiranih (94 %) prav tako meni, da knjižnica prispeva k razvijanju branja, bralne kulture in pismenosti prebivalstva v skupnosti. Najmanj, a še vedno več kot polovica, meni, da knjižnica prispeva tudi h gospodarskemu razvoju lokalne skupnosti.

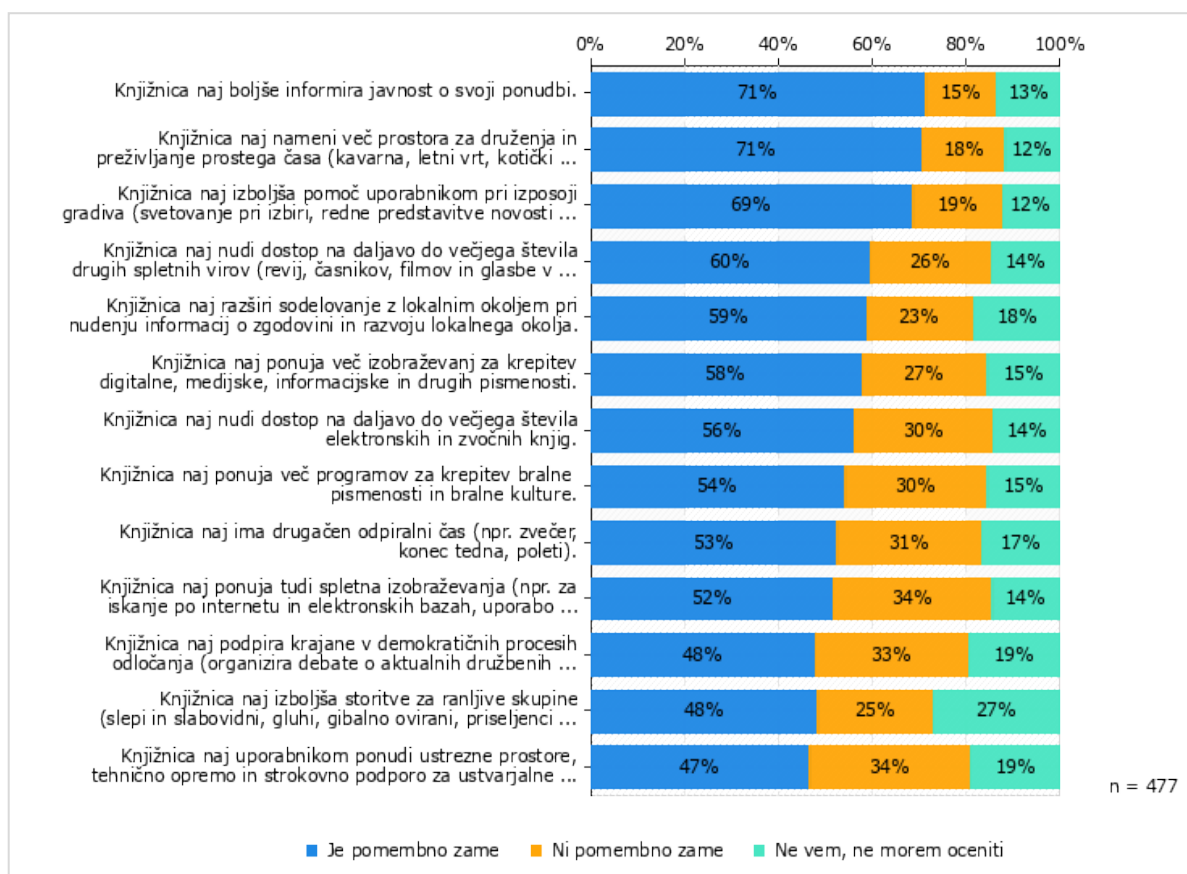

Grafikon 15: Odnos uporabnikov do koristi, ki jih prinaša Knjižnica Koper

POMEMBNOST SMERNIC ZA PRIHODNI RAZVOJ KNJIŽNICE KOPER

Večino smernic prihodnjega razvoja Knjižnice Koper je podprlo od polovice do več kot 70 % anketiranih. Najbolj pomembne smernice za razvoj Knjižnice Koper so:

- bolje informirati javnost o svoji ponudbi,
- obiskovalcem zagotoviti več prostora za druženje in preživljanja prostega časa,
- izboljšati pomoč uporabnikom pri izposoji gradiva,
- razširiti dostop na daljavo do večjega števila drugih spletnih virov (revij, časnikov, filmov, glasbe ipd.),
- razširiti sodelovanje z lokalnim okoljem pri nudenju informacij o zgodovini lokalnega okolja,
- ponuditi več izobraževanj za krepitev digitalne, medijske in drugih pismenosti.

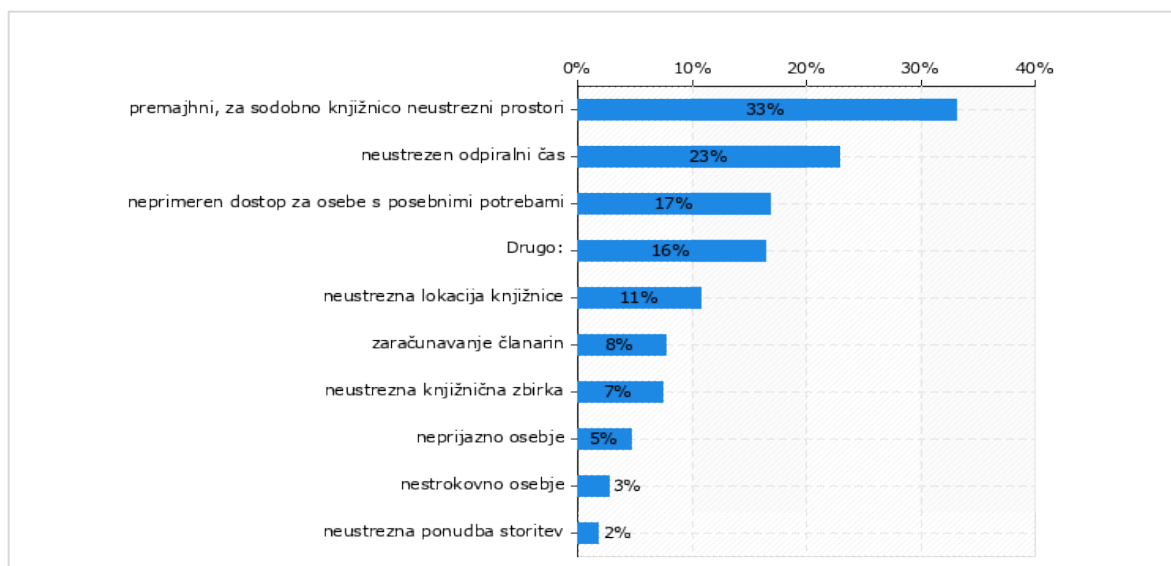

Grafikon 16: Pomembnost smernic za prihodnji razvoj Knjižnice Koper

MOTEČI ELEMENTI

Kot najbolj moteče elemente Knjižnice Koper so anketirani izpostavili:

- premajhne, za sodobno knjižnico neustrezne prostore (33 %),
- neustrezen odpiralni čas (23 %) in
- neprimeren dostop za osebe s posebnimi potrebami (17 %).

Povzetek najpogostejših navedb pod »drugo«:

- prekratek rok izposoje (19x)
- pogrešanje čitalnice, študijskih mest (19x)
- slaba, preskromna ponudba e-knjig (13x)
- premajhna, neažurna ponudba knjig (13x)
- oviran dostop za starejše, gibalno ovirane, mame z vozički, ni dvigala (12x)
- pomanjkanje (brezplačnih) parkirišč (11x)
- neustrezni urnik, zlasti poleti (11x)
- premajhna, neustrezna zgradba (11x)
- potreba po foteljih, prostorih za druženje, kavarni (5x)
- slabo informiranje o storitvah in dogodkih (5x)
- nestrokovnost, neprijaznost osebja (4x)
- neurejenost gradiva, nedostopnost knjig iz skladišča (4x) ...

Tipične, po vsebini zbrane pripombe, ki so jih respondenti zapisali pod »drugo« (vseh je bilo 202):

→ **O dostopnosti:**

- »oddelek za odrasle bi večkrat obiskala, vendar je problem s parkiranjem ter težko dostopen z otroškim vozikom.«
- »prosim, v imenu vseh starih članov za vsaj majhno, dvigalo do čitalnice«
- »Ne pretirano vabljiv prostor za učenje (na Verdijevi, če sploh še obratuje)«
- »mislim, da je nujno potrebno povečati knjižnice prostore. se težko primerjamo s knjižnico v novem mestu, na primer. n kopru je v zadnjih desetletjih nastalo brezštevno mnogo nakupovalnih centrov. knjižnica je pa kljub potencialu, ki ga ima koper v najboljšem primeru ostala tam, kjer je bila. razumem, da je neambiciozno vodstvo odlična rešitev za lokalno politiko, vendar za narod in kulturo pa ena večjih katastrof, ki se lahko zgodi kraju. bistveno manjši kraji so naredili velike korake naprej, pri nas... upam, da se bo to sedaj končno spremenilo.«
- »v knjižnico hodim več kot 50 let, nobene posodobitve ne opazim, ob moji starosti in zdravstvenih problemih mi bo vedno težje dostopna, ker ni dvigala.«
- »katastrofa dostop...ne samo za invalide....ste pomislili tudi na mamice z vozički z otroki!? bolano....zato naša družina hodi rajši v izolo...bolj dostopno in prijazno...«
- »rad bi poudaril - neustrezni prostori.«
- »ni dvigala za nas starejše in gibalno ovirane«
- »vse kar rabim je vedno v skladišču. kar je na pilicah je minimum«
- »že večkrat omenjen dostop...grozen je...za mamice z vozički ali majhnimi otroki...hodimo v izolo...pa še zadihan si po stopnicah....«
- »lepo prosim, razporedite spet naslonjače, da nam ni treba sedeti za mizo na trdih stolih, ko beremo časopis ali si želimo v miru pogledati kakšno knjigo. in preselite se prosim v večje prostore, ker je preveč knjig \ "skritih\ " v skladišču.«
- »ni dovolj prostora za predstavitve, delavnice, pogovore...«
- »delno omejen pristop-stopnice(hodim-implanti kolkov«
- »oddelek za odrasle bi večkrat obiskala vendar pa je problem s parkiranjem ter težko dostopen z otroškim vozikom.«
- »predlagam, da se pri kavomatu nabavi kakšen kavč za sproščen pogovor ob kavi. študentje si zelo želimo še kakšno mizo za študij.«
- »knjižnica nima sodobne stavbe/infrastrukture ter posledično manj lahko dostopnega gradiva in čitalnico.«
- »ker se bo v prihodnje del zdravstvenih storitev preselil v nov zdravstveni dom, predlagam, da se prostore sedanjega zd namenijo širitvi osrednje knjižnice koper.«
- »mesto koper si zasluži knjižnico, ki bila v pritličju in vsi oddelki povezani med seboj v eni stavbi. predlagam da se gradi na območju starih slavikovih garaž.«
- »malo več prostora za študij bi bilo super in tudi malo podaljšan čas ki ga lahko študenti preživimo u knjižnici«
- »enota za odrasle bi imela lahko večjo čitalnico, saj so pogosto vsa mesta zapolnjena popoldne.«
- »čitalnica brez duše (prejšnja veliko boljše in bolj obiskana)«
- »premajhen prostor za druženje in učenje, skupinsko delo«
- »ni prostora za študijsko delo npr.: študijske sobe ipd.«
- »urnik, boljši dostop za mamice z vozički (brolo in mladinski oddelek)«
- »stopnice gor, dol in ponovno gor...«

⁹ Izvirni prepisi respondentov (nelektorirani).

»želela bi si knjižnice kot večnamenskega javnega družbenega prostora s prostori za druženje, predstavitve, kavarno, bralnico in čisalnico.«

»kdaj boste končno poleti odprti cel dan??? če ostale knjižnice lahko, ne se zgovarjati na pomanjkanje kadra!«

»neustrezen odpiralni čas poleti«

»edina stvar ki me nekoliko moti je odpiralni čas, ki bi lahko bil prijaznejši, npr. poletni delavni čas.«

»odpiralni časi poleti so popolnoma neprimerni. ravno takrat se največ bere.«

»poletni urnik(takrat si namreč izposojam največ knjig, pa moram pazit, kdaj bo knjižnica odprta; čas izposoje 3 tedne je absolutno premalo; preveč zaposlenih, ki sedijo za pultom in se gledajo in nimajo kaj delat, ena bere knjigo in če prideš pred njeno okence, te pošlje k drugi)«

»prekratek rok izposoje - po novem še skrajšan, kot da bi želeli odgnati bralce«

»nova omejitev roka izposoje«

»boljše je bilo ko si knjige lahko imel cel mesec in ne le 3 tedne«

»krajši rok izposoje e-knjig, premalo e-knjig«

»en mesec izposoje knjig je zame bilo optimalno, 3 tedni se pa prehitro obrnejo in me branje bolj bremeni.«

»zaradi skrajšanja rokov izposoje in nefleksibilnostjo glede podaljševanja gradiva sem se odločila, da članstva ne podaljšam.«

→ O zaposlenih:

»knjižnica z izposajo knjig mi omogoča beg iz " spletnega " vsakdana!hvala ker ste ♥♥«

»osebje je strokovno in prijazno. težava so nekateri člani, ki vračajo poškodovane knjige in drugo gradivo.«

»knjižnica je zame izjemno pomembna ustanova in sem načeloma z delovanjem knjižnice v kopru izjemno zadovoljna. delavci so prijazni, strokovni in ustrezljivi.«

»super ste ♥♥«

»slabo delovanje biblosa me zelo moti.«

»občasno neprijazna knjižničarka«

»vse je okej«

»knjižnica je zelo pomembna za kulturo branja splosne populacije. osebno sem knjižnico bolj uporabljala v casu študija. z storitbami, odnosom zapislenih sem zelo zadovoljna. želim vam veliko uspehov se naprej in veselim se vsakega obiska pri vas. za koper je knjižnica izrednega pomena. srčno«.

»osebje je vedno prijazni, vedno pripravljeno dati nasvet.«

»knjižnica je prijetna, lepa, dobro založena, osebje je prijazno«

»počasno osebje«

»želim, da v vsaki enoti ostajajo osebni svetovalci in ne kakšne moderne, robotizirane naprave. osebni stik je izredno pomemben. kopraska knjižnica rabi večje prostore, kjer bo imela večnamenski prostor za kulturna in izobraževalna srečanja vseh občanov. osebje pa je zelo prijazno, tako v kopru kot v ankaranu.«

"da je osebje ustrezljivo, ne pa nesramno"

"knjižničarji kooperativni in prijazni. hvala?"

"il personale e sempre accogliente ,educato e aiutano in tutto"

"zadovoljna s storitvijo in ostalim."

"hvala lepa za ves trud, ki ga vlagate v razvoj knjižnic!"

"ob prihodu pogosto knjižnično osebje niti ne pozdravi in se naprej pogovarja v zasebnih pogovorih s sodelavko/sodelavcem. sicer to ne velja za vse! nekateri tudi nudijo pomoč pri izposoji in iskanju gradiva."

"ste odlični"

"s polno paro naprej. Srečno"

→ **O obveščanju:**

“nisem vedela, da ponujate vse to. kako lahko dostopam do vseh teh informacij?”

“povezava knjižnice s potujočo, če le ta ne pride na podeželje.”

“neinformiranost o premični zbirki, storitvi halo knjiga”

“želim si več literarnih dogodkov in predvsem boljše oz pravočasno informiranost o tem”

“včasih ne delujoče opozorilo o preteku roka preko sms”

“v enem od prejšnjih odgovorov sem označila, da se ne udeležujem predavanj, bralnih klubov itd. z veseljem bi se jih udeleževala, a zanje bodisi ne izvem pravočasno ali sploh ne vem, da obstajajo (npr. kje se srečuje bralni klub itd.). informacije o veliko odličnih storitvah ne pridejo do mene, pa sem v knjižnici večkrat mesečno.”

→ **O knjižnični zbirki:**

»premajhna knjižnica zbirka«

»osiromašena nabava knjig in zgolj enomesečna izposoja, ki je za dobre bralce nerealna možnost!«

»knjižnica ni v koraku s časom pri nakupu leposlovnih in strokovnih gradiv.«

»premalo knjig, jih hitro vse prebereš. vem, da jih menjavajo a premalo«

»pogosto so knjige, ki jih želim prebrati izposojene in je treba čakati.»

“ni nekaterih aktualnih knjig»

»zelela bi več modernih knjig in tudi več knjig italijanskih avtorjev«

»knjižnica je za področje, ki me trenutno zanima, zelo dobro založena,«

»bolj ažurna nabava literature v angl. jeziku«

»več knjig (boljših)«

»dostop do literature v tujih jezikih«

»jaz osebno sem zelo zadovoljen z vami, moti me samo to, ker niso knjige, ne vse označene npr.1 2 ali3 del.drugače vse ok,osebje zelo prijazno,ustrežljivo. hvala vam«

»menim, da bi lahko razširili ponudbo knjig za samopomoč (self-help), ki so zelo popularne med mladimi, a jih ni dovolj mo mojem mnenju. skrajšanje roka izposoje na 3 tedne (6 s podaljšanjem) pa je za nekatere knjige premalo, če je oseba počasen bralec in lahko bere samo občasno zaradi drugih obveznosti. sicer pa je vzdušje v knjižnici še vedno krasno, osebje je prijazno in z veseljem pomaga. ponudba leposlovja in strokovnih knjig je zelo bogata.«

»to, da ni več dvd-jev na odraslem oddelku«

»vrnite prosim spet dostop do vseh dvd-jev (koronski ukrepi ne veljajo več?).«

»knjige včasih niso tam, kjer bi morale biti, zato jih ne najdem.«

»gradivo v pripravi/izgubljen/založeno/ni izvoda ipd.«

»nedostopnost knjig iz skladišča, ker selitev poteka že zelo dolgo«

»pozdravljeni, super knjižnica in oddeliki, velika izbira gradiva, sploh na pionirskem oddelku. oddelek v ankaranu potrebuje police (!).«

»dostop do slovenskih spletnih časopisov, plačljivi portali imajo samo osnovni dostop«

»zelo v redu, čim več knjig, tudi elektronskih«

»pogrešam večjo pestrost ponudbe e-knjig«

»odlično bi bilo, če bi bilo mogoča spletna izposoja večjega nabora angleških in italijanskih audioknjig različnih žanrov (romance, scifi, klasike, otroške/dijaške) zaradi utrjevanja znanja jezikov. če pa je to že možno pa kakšno obvestilo članom kako do te storitve.«

»do biblosa in avdio knjig, kljub več poskusih, nisem mogla do knjig.. knjige, ki jih dajo za branje v gimnaziji koper, ni mogoče dobiti v knjižnici, pa tudi drugih knjig ne v slovenskem jeziku npr. arhepag gulag, metro 2034«

»nedostopnost gradiv ponujenih na byblosu v moji knjižnici«

»premalo e-knjig na biblosu«

»ima izredno skromno zbirko elektronskih knjig.«

»morebitna možnost skupnega naročila bralnikov že eknjige za člane bi bila prednost.«

→ **Ostalo, nerazporejeno:**

»da ni možnosti plačevanja članarine oz. zamudnine preko spleta (od doma)«

»okvare bibliobusa«

»zastarela oprema«

»predrage zamudnine na otroškem oddelku«

»predlagam prevzem rezerviranega gradiva izven delovnega časa, npr. s kodo. enako tudi vračilo knjig.«

»vse je ok.«

»zelo lepo je bilo na kocjančičevem pohodu v kubedu, morda taki pohodi v bližini po poteh pesnikov in pisateljev, vključitev otrok in starejših«

»knjižne police, ki so navedene v cobisu bi morale biti označene tudi neke v prostoru in ne le na policah. npr. v cobisu najdem knjigo in piše da je na polici 192.18.356. ko pridem v knjižnico pa ni nikjer seznama ali še bolje zemljevida kje ta polica je, ampak so oznake opisne (npr. osebna rast, zgodovina...)«

»dejansko niste vprašali za ideje. ali izhajate le. iz sebe? kako naj pride torej do širšega delovanja, vključenosti javnosti? z veseljem bi podal predloge, vendar nisem zaznal interesa s tako oblikovano anketo.«

»več dodatnih storitev - npr. aktivnosti/dejavnosti (manjše delavnice iz različnih področij, rokodelstvo, it..).«

»migliorare includono: \ "drugo\ " dovrebbe essere tradotto come \ "altro\ ". \ "reference\ " dovrebbe essere tradotto come \ "referenze\ ". la frase \ "utilizzo ma conosco\ " ????? potrebbe essere formulata in modo più chiaro. \ "lett ura\ " sembra essere un errore di battitura e dovrebbe essere corretto in \ "lettura\ ". la frase \ "ne di ne no\ " sembra essere errore di battitura. \ "neustrezna ponudba storitev\ " in sloveno dovrebbe essere tradotto come \ "offerta di servizi inadeguata\ " in italiano. spero che questa critica possa aiutare a migliorare la traduzione. buona giornata«

»knjižnica z izposajo knjig mi omogoča beg iz\ " spletnega\ " vsakdana!hvala ker ste ❤️«

»več podpore za nove pisatelje«

»v vseh teh letih razen izposoje gradiva in nekaj dogodkov se zdi da knjižnica zamira«

»možnost večjega števila rezerviranega gradiva. pohvalno, da so jih sedaj lahko vsak sam vzame, saj so lepo zložena in označena za vsako stranko.«

»avtomat za vračilo knjig naj bo dostopen tudi, ko je vhod v knjižnico zaprt«

»veliko stvari se podvaja z ljudsko univerzo, ki je tudi javni zavod in na plečih davkoplačevalcev.«

»super knjižnica :) lep pozdrav«

»vec bralnih vecerov italijanskih pravljic in promocijo le teh po šolah«

»za osebe katere ne smeji nositi več kot 5 kg- obvezen tedenski obisk, kar je utrudljivo, ter na lokacijo včasih neizvedljivo«

»zelo uporabna bi bila razvrstitev oz. fizična oznaka k jigi glede na tematiko. npr. nalepkice na robovih knjig: zelena barva-prijateljstvo, oranžna:družina, rjava: živali itn. knjige, ki vsebujejo več tem bi bile temu ustrezno označene z nalepko v vec barvah«

Mnenjska raziskava med predstavniki javnih zavodov in drugih interesnih skupin Mestne občine Koper

Javnomnenjsko raziskavo med člani, uporabniki in neuporabniki Knjižnice Koper smo septembra 2023 dopolnili še z mnenjsko raziskavo z 21 predstavniki vseh pomembnejših javnih zavodov in drugih interesnih skupin Mestne občine Koper. Z razpravo, ki je potekala v obliki skupinskih intervjujev, smo želeli pridobiti poglobljena mnenja o trenutni in prihodnji vlogi ter pomenu Knjižnice Koper v lokalni skupnosti. V ta namen smo v sejni sobi Knjižnice izvedli tri fokusne skupine, vsaka je trajala približno 90 minut. Vodil jih je Janez Kanič, strokovnjak s področja bibliotekarstva in izkušen moderator. Vsi skupinski intervjuji so bili snemani, ob prepisu in nadaljnji obdelavi podatkov pa anonimizirani.

Sledijo povzetki po področjih obravnave:

POZNAVANJE IN OCENA DELOVANJA KNJIŽNICE KOPER

- Večina udeležencev meni, da je Knjižnica eden od pomembnih **kulturnih stebrov** MOK, slišati pa je bilo tudi svarilo, da v prihodnosti knjižnice **ne bodo več samoumevne**.
- Izpostavili so bogastvo knjižne kulturne dediščine in pomen **domoznanske dejavnosti** Knjižnice Koper za celotno regijo. Knjižnica jo izvaja kakovostno, vendar je širši javnosti premalo poznana.
- Zlasti strokovnjaki s področja jezikoslovja in književnosti so poudarili vlogo, ki jo mora vsaka knjižnica odigrati pri **promociji kakovostne literature**. »Knjižnica je posredovalnica dobrega okusa«. Nasprotno je bilo nekaj udeležencev mnenja, da se mora knjižnica osredotočiti predvsem k **spodbujanju branja** »... kakršnega koli, tudi za zabavo, užitek, važno je, da ljudje berejo.«
- Udeležencem, ki so tudi pogosti uporabniki Knjižnice, je zelo pomemben **odnos knjižničarjev do uporabnikov**. Ob strokovnem znanju sta zanje za kakovost knjižničnih storitev pomembni še dve kompetenci: svetovanje pri izbiri gradiva in spodbujanje uporabnikov k branju in uporabi knjižnice. »Zaposleni morajo imeti znanje, morajo pa biti tudi strastni bralci.«
- Večkrat je bilo slišati, da bi morala Knjižnica vzgajati tudi starše, jih spodbujati k branju svojim otrokom.
- Vsi udeleženci so zelo poudarili potrebo po »**atraktivnem knjižničnem prostoru**« z dobro infrastrukturo, ki naj bo tudi socialni prostor. »... da ljudi privabi, se v njej dobro počutijo, imajo prostor tako za druženje kot mir, saj veste, da je kot dnevna soba mesta«. Zlasti pa pogrešajo **študijsko čitalnico**, ki so jo s preureditvijo knjižničnih prostorov izgubili že pred leti.
- Poudarili so še pomen bibliobusne dejavnosti za zaledje, pohvalili projekte Knjižnica na plaži in Športajmo in berimo, želijo si več knjig, prireditev in drugih dejavnosti za italijansko in druge narodne skupnosti, promocije tudi t. i. »lahkega branja«, dejavnosti za aktiviranje in spodbujanje bralne kulture med srednješolci. »Knjižnica bi lahko aktivirala mlade, da stopijo izven digitalnega okolja, postanejo aktivni.« »Knjižnica naj poučuje mlade, kako učiti umetno inteligenco, da bo postala pametna – za nagrado naj jim nato podari knjigo, ustvarimo jim občutek, da je knjiga privilegij.«
- Dotaknili so se tudi prireditev – »Knjižnica naj dodela **koncept literarnih večerov, izbor gostov**, ki bi izpričevali sodobno literaturo, in sicer slovensko, sosednjih držav in priseljencev ... Vključiti mora tudi manjšine, spoznavanje medkulturnosti – npr. s sklopom prireditev »Knjižnica otvara vrata«.

ODNOS DO SODOBNIH, ZA KNJIŽNICO (ŠE) NETIPIČNIH STORITEV

- V vseh treh skupinskih intervjujih so udeleženci menili, da bi morala knjižnica **negovati in razvijati predvsem tradicionalne storitve**, kot so izposoja gradiva, spodbujanje bralne kulture in pismenosti ipd.
- Strinjali so se, da je nujen tudi **razvoj novih vsebin**, storitev, ki bi pritegnile nove uporabnike, vendar z jasnimi cilji, povezanimi z osnovnim poslanstvom knjižnice. Knjižnica ne sme podleči vsem sodobnim trendom, mora jih tudi **ustvarjati**. Pri tem naj razvija storitve, **povezane s knjigo in branjem**, za spodbujanje bralne kulture in pismenosti. *»Knjižnica naj raje uvede izposojevalnico idej, ne stvari.«*
- Nekaj posameznikov je bilo tudi nasprotnega mnenja, da je potrebno ob dejavnostih, povezanih z osnovnim poslanstvom knjižnice, razvijati tudi druge dejavnosti, ki bi prebivalce združevale in povezovale, uvesti novosti, kot je knjižnica stvari ipd.
- Kot primere dobrih praks razvoja tradicionalnih knjižničnih storitev so navedli koprsko potujočo knjižnico, za katero vedo, da je bila prva v Sloveniji, bralno značko za odrasle Primorci beremo, izvirno bralno tekmovanje Berimo z Rovko Črkolovko, priporočilni portal Dobreknjige.si, ki ga prav tako vodimo v Kopru, in oživitev hiše Alojza Kocjančiča z rezidenti.
- Ena udeleženka je izrazila stališče, da so za zbiranje spominov in pričevanj (občanska znanost) morda bolj kot knjižnica pristojne druge institucije, npr. muzej in arhiv.

DOSTOPNOST KNJIŽNICE (PROSTORSKA, ČASOVNA, SPLETNA, KADROVSKA)

- Kot zelo motečo občutijo **nedostopnost gibalno oviranim**, veliko stopnic in odsotnost dvigala. Zavedajo se, da je osrednja stavba podvržena varovanju kulturne dediščine, zato ne omogoča prepotrebnih posegov. *“Zaposleni se trudijo, kolikor lahko; izposoja so premaknili celo v pritličje, med covidom so knjige dostavljali na dom.”*
- V vseh treh skupinah so izpostavili neprimernost obstoječega knjižničnega prostora; zlasti njegovo **majhnost, utesnjenost**. *“Knjižnica bi se morala razviti v kulturni center (postati središče za kulturo, druženje ...), kot v tujini, kjer imajo tudi kindvorane, prostore za debate, kavarne ipd.”*
- Knjižnico močno identificirajo z obstoječo stavbo, želijo, da **ostane v mestu**.
- Več udeležencev je predlagalo **daljšo odprtost knjižnice, zlasti poleti**.
- Motijo jih pomanjkanje **parkirišč** pred in za knjižnico, ki so večinoma zasedena in plačljiva.
- Samo en udeleženec je široko razpredenost Knjižnice v mestu (7 enot) izpostavil kot prednost, opozoril je, da bi centralizacija lahko privedla do odpora prebivalcev in predlagal, da se enote in storitve še bolj **poveže**, poenostavi, da bodo uporabnikom bolj prijazne.
- Nekaj udeležencev je bilo kritičnih do razstavnih prostorov v osrednji stavbi. *“Knjižnica naj osmisli svoje razstavne prostore, tudi vsebinsko, celoten prostor naj opremi z več toplino.”*
- Predstavniki izobraževalnih ustanov so opozorili, da je knjižnico, zlasti Oddelek za mlade, težko najti. *“Ni označb v mestu, ki bi vodile do knjižnice”.*
- Večina je izrazila zadovoljstvo s spletno Knjižnico, pohvalili so digitalno knjižnico, portal Dobreknjige.si. Nekateri so menili, da bi lahko Knjižnica na tem področju naredila še več; menili so, da je COBISS slabo razvit, da je potrebno za uporabo e-virov tudi izobraževati, zlasti starejše, ena oseba je priznala, da se težko znajde na spletni strani Knjižnice.
- Udeleženci, ki Knjižnico pogosteje obiskujejo, so kot prednost izpostavili osebni pristop do uporabnikov *“... danes (osebni pristop) v nekaterih knjižnicah ni več samoumeven.”* Menili so, da se

mora Knjižnica prilagajati raznolikim potrebam; uporabnikom mora omogočati tako naročanje gradiva in hitro, avtomatizirano izposajo, kot tudi možnost brskanja in samostojne uporabe knjižnice.

SODELOVANJE KNJIŽNICE Z DRUGIMI USTANOVAMI

- Predstavniki različnih sredin so menili, da **Knjižnica odlično sodeluje s knjigarno, arhivom, Mestno občino Koper (v nadaljevanju MOK), vrtci, osnovnimi šolami in italijansko narodno skupnostjo**. Več sodelovanja si želijo predstavniki drugih narodnih skupnosti, srednjih šol, študentov in univerzitetne knjižnice.
- Drugačno izkušnjo imajo **predstavniki srednjih šol; pogrešajo sodelovanja** s šolsko knjižnico za spodbujanje bralne kulture.
- Znova je bilo večkrat omenjeno **pomanjkanje prostora**, zaradi česar Knjižnica »*kaj več od gole izposoje že težko izvaja*.«
- Predstavnica seniorjev je poudarila, da **so starejši, ki večinoma ne uporabljajo e-pošte, neobveščeni**, informacije o knjižnici jih ne dosežejo.
- V Slavističnem društvu si želijo več skupnih prireditev, skupaj bi morali načrtno nasloviti predvsem sloveniste, učitelje, da bi ti izkazali večji interes za literaturo.
- V centru dnevnih aktivnosti predlagajo ustanovitev premične zbirke, ki bi jo Knjižnica periodično osveževala.
- Predstavniki nevladnih organizacij si želijo sodelovanja pri manjših projektih (npr. zeleni kotiček z izpostavitvijo knjig na določeno zeleno temo, priprava kreativnic za preobrazbo odpisanih knjig, izvajanje dejavnosti za spodbujanje medgeneracijskih povezovanj).
- Pohvalili so projekt Berimo z Rovko Črkolovko, ki je namenjen 2. triadi OŠ. V osnovnih šolah si želijo razvoj podobnega projekta za spodbujanje bralne kulture za zadnje triletje OŠ, ki jim pozornost namenjajo samo knjigarne, in sicer s projektom Gogi for you.
- Predstavniki srednjih šol je opozoril na težave dijakov. »*Poznavanje knjižničnih storitev je med dijaki zelo šibko, morali bi jih tudi obiskati in se predstaviti*.«
- Eden od predstavnikov je večkrat izpostavil nezadovoljstvo z Oddelkom za domoznanstvo, kjer naj bi jim brez razloga onemogočali dostop do gradiva.

VLOGA KNJIŽNICE V VEČJEZIČNI IN VEČKULTURNI ISTRI

- Po mnenju sodelujočih je vloga Knjižnice pri **ozaveščanju prebivalcev o zahtevnosti in bogastvu sobivanja v našem medkulturnem okolju** nesporna; **prevzeti bi morala povezovalno vlogo**, izvajati dejavnosti in prireditve za spodbujanje medkulturnosti, ozaveščati o specifični kulturni zgodovini naše regije.
- Knjižnica naj bi bila **premalo dejavna pri ozaveščanju prebivalstva o bogati zgodovini Kopra**. Nekoč je bila pomembna založnica, izdala je tudi knjižico o najpomembnejših zgodovinskih osebnostih Kopra. Predlagali so ponovno izdajo. Opomnili so, da na pročelju palače Brutti ni nikakršnih informacij o stavbi.
- Izpostavili so tudi **premajhno skrb za še neintegrirane priseljence** – zlasti Ruse in Albance. »*Več posluha bi morala imeti za dogajanje v svetu in okoljske migracije*.«
- Predstavniki neavtohtonih narodnih skupnosti v Knjižnici pogrešajo oporo za ohranjanje svoje materinščine. Želijo si tudi promocije avtorjev, ki pišejo v njihovem maternem jeziku.

*NAJBOLJ MOTEČI DEJAVNIKI KNJIŽNICE KOPER (KAR ŠE NI BILO
IZPOSTAVLJENO)*

- Udeleženci izpostavijo, da izvaja Knjižnica preveč prireditev, njen program ni domišljen. *»Obdržati mora nivo«.*
- Moti jih način komunikacije z javnostjo in mediji, zlasti kakovost jezika v promocijskih sporočilih.
- Želijo si podpore Forumu Tomizze, obžalujejo, da knjižničarsko osebje ne obiskuje literarnih prireditev.
- Ugotavljajo še, da je Knjižnica premalo vidna, bolj se mora povezovati, graditi mrežo.
- Menijo, da je urnik osrednje knjižnice – zlasti poleti, prekratek in neusklajen z delovanjem njenih enot, kar je za uporabnike neprijazno.
- Moti jih skrajšani rok izposoje knjižničnega gradiva in nedostopnost gradiva iz skladišča.
- Pripomnili so še, da študijska čitalnica ne sodi v Oddelek za mlade bralce.

Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti Knjižnice Koper (SWOT)

Pred pripravo strateškega načrta so bili zaposleni pozvani k razmisleku o prednostih, slabostih, priložnostih in nevarnostih Knjižnice Koper. Mnenja je posamično ali v manjših skupinah prispevala večina zaposlenih.

PREDNOSTI

KNJIŽNIČNE STORITVE, OBMOČNOST

- Regijski značaj knjižnice in posledično izvajanje dodatnih razvojnih nalog za Obalno-kraško območje in na nacionalnem nivoju.
- Specializirani oddelki.
- Raznovrstnost storitev.
- Visokokakovostni izvirni projekti: Berimo z Rovko Črkolovko, portal Dobrek knjige.si, Knjižnice na plaži, domoznanski simpoziji, kompetenčna vsebina za informacijsko pismenost.
- Široka razpredenost bibliobusne mreže in postajališč premične zbirke v krajih, kjer ni knjižnice (6 občin obalno-kraškega zaledja in zamejstvo).
- Izvajanje posebnih programov za italijansko narodno skupnost in Slovence v zamejstvu.
- Široka ponudba kulturnih, izobraževalnih in družabnih dogodkov za različne ciljne skupine.
- Negovanje osebnega pristopa do uporabnikov, zlasti v manjših oddelkih knjižnice, kjer je obisk manjši.
- Maskota Rovka Črkolovka kot sinonim za kvaliteto dela z mladimi bralci, prepoznavnost blagovne znamke.
- Kuriranje bogate pisne kulturne dediščine in kulturnih spomenikov MOK.
- Knjižnica je že po definiciji prostor za vse, ne glede na statusne ali druge razlike med uporabniki.

KADRI

- Visoka specializiranost kadrov za posamezna strokovna področja.
- Proaktivna naravnost zaposlenih, spremljanje svetovnih trendov (npr. UI).
- Večjezično poslovanje.
- Zagnanost, natančnost in delavnost večine zaposlenih.

SLABOSTI

DOSTOPNOST

- Spomeniško zaščitena, štirietažna osrednja stavba, brez dvigala in nedostopna gibalno oviranim, starejšim, mamam z vozički ipd.
- Osrednja območna knjižnica z najmanjšo uporabno stavbno površino v Sloveniji.
- Edina med regijskimi knjižnicami, ki ni bila v zadnjih 50 letih na novo zgrajena ali temeljito prenovljena in razširjena po strokovnih standardih.
- Pomanjkanje (za slovenske knjižnice običajnih) prostorov za branje, učenje, prireditve, ustvarjanje, debate, druženja.
- Osrednja območna knjižnica z najmanj knjižničnega gradiva na potencialnega uporabnika.
- Pomemben del knjižnične zbirke, ki bi morala biti uporabnikom dostopna v prostem pristopu, se nahaja v 4 km oddaljenem skladišču – tratenje časa in energije z vsakodnevnim prevažanjem gradiva.
- Edina slovenska knjižnica, ki je zaradi pomanjkanja prostora primorana fizično ločevati mlade in odrasle bralce.
- Plačljivost parkirišč pred in za osrednjo stavbo, primanjkuje parkirnih mest.

KADRI

- Pomanjkljiva komunikacija med zaposlenimi in oteženo sodelovanje kot posledica prostorsko ločenih oddelkov.
- Otopelost več zaposlenih zaradi dolgoletne nedinamičnosti.
- Občutek zapostavljenosti, necenjenosti zaposlenih v izposoji zaradi pomanjkanja izobraževanj, udeležb na kongresih ipd.
- Nestimulativnost plač v javnem sektorju.
- Neenakomerna porazdelitev dela.
- Skromno medoddelčno sodelovanje.

- Dobro vzdušje, ki pa ga v letu 2024 kali podaljšan odpiralni čas.

SODELOVANJE

- Široka paleta partnerjev med lokalnimi vzgojno-izobraževalnimi, kulturnimi in drugimi ustanovami.
- Močna vpetost v nacionalne in deloma mednarodne projekte.

TRADICIJA IN TRAJNOST

- Knjižnica z dolgoletno prisotnostjo v prostoru in zanesljivim obratovanjem.
- Zadnji steber »izposojevalništva«, kjer izposoja (večinoma) ni ovita v negativne predsodke.
- Ohranjanje kulturne dediščine z izvajanjem dejavnosti v starih zgradbah (palača Brutti in stara meščanska hiša).

UMEŠČENOST V PROSTOR, FINANCIRANJE IN VODENJE

- Sodelovanje s številnimi izobraževalnimi in kulturnimi ustanovami, lociranimi v mestnem jedru.
- Stabilno javno financiranje zavoda.
- Novo vodstvo in z njim bolj premišljen razvoj zavoda.
- Naklonjenost vodstva izobraževanju zaposlenih.

PRILOŽNOSTI

POTENCIALNI UPORABNIKI

- Naraščajoči pomen vseživljenjskega učenja za posameznikovo in družbeno konkurenčnost.
- Staranje prebivalstva, nizka stopnja temeljnih spretnosti četrte odraslih prebivalcev Slovenije.

TEHNOLOŠKI RAZVOJ

- Umetna inteligenca, digitalizacija storitev, robotika.
- Pametna mesta, internet stvari.
- Učinkovitost igrifikacije in nagrajevanja uporabnikov skozi žetoniranje.
- Ne glede na tehnološki razvoj, bo iz socialnega vidika še vedno nujno potreben človek!
- Priložnost butične ponudbe storitev.

NUJNOST TRAJNOSTNEGA RAZVOJA IN OSVEŠČANJA UPORABNIKOV

FINANCIRANJE

- Vpliv omejenega proračuna na skromno ponudbo in razvoj storitev.
- Obravnavanje knjižnične dejavnosti v lokalnem okolju kot samoumevne, tretjerazredne. Ni zavedanja o številnih prednostih, ki bi jih lahko knjižnica nudila.
- Pomanjkljiva opremljenost knjižnice z informacijsko komunikacijsko tehnologijo.

PREPOZNAVNOST IN PROMOCIJA KNJIŽNICE IN STORITEV

- Slabo poznavanje knjižničnih storitev v lokalnem okolju.
- Množičnost dogodkov, ki so v javnosti pogosto prezrti in slabo obiskani.
- Pri obveščanju neupoštevanje starejših, ki ne uporabljajo e-pošte in družabnih omrežij.
- Slabo sodelovanje z lokalnimi ustanovami in posledično prekrivanje oz. podvajanje dogodkov.

DRUGE SLABOSTI

- Neustrezen obratovalni čas v primestnih enotah.
- Neuporaba angleškega jezika v sredstvih informiranja v sicer turistično razvitem mestu.

NEVARNOSTI

ENERGETSKE, ZDRAVSTVENE, PODNEBNE IN GOSPODARSKE KRIZE

- Zmanjšan obseg financiranja, premalo sredstev za nakup gradiva, posodabljanje IKT, izvajanje raznolikih dejavnosti, razvoj storitev.
- Visoke cene knjižničnega gradiva.

EKONOMSKO OKOLJE

- Nenaklonjenost ustanovitelja za financiranje osnovnih sredstev in materialnih stroškov za širši obseg dejavnosti.
- Spreminjanje razpisov glede na trenutno državno politiko.
- Izredni dogodki (koronavirus, poplave, požari ...) lahko potencialno negativno vplivajo na financiranje. Tako z vidika razpoložljivih sredstev kot z vidika rasti materialnih (obratovalnih) stroškov.

- S posebnim poudarkom na ohranjanju zdravega morskega življa in čistih voda.
- Povečanje števila trajnostnih projektov omogoča nove oblike povezovanj in priložnosti.

SODELOVANJE

- Krepitev sodelovanja ne le s kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami za razvoj novih storitev in organiziranje skupnih dogodkov.
- Knjižnica kot pobudnica skupnih projektov.
- Bogata pisna kulturna dediščina in s tem možnosti sodelovanja z gospodarstvom, zlasti v turistični panogi.

LOKACIJA KNJIŽNICE

- Zemljepisna lega: tromeja in skupen istrski prostor, trojezičnost (slo., ita., hrv.) kot priložnost za spodbujanje večkulturnosti in mednarodnega povezovanja.
- Povečano zanimanje za zgodovino domačega kraja, usmeritve pri iskanju relevantnih, verodostojnih informacij in uporabo izobraževalnih storitev.
- Specializacija glede na regionalne posebnosti, npr. Oddelek za domoznanstvo s poudarkom na Istri.

KONKURENCA

- Spodbuja nas k odličnosti, izboljšanju.

IZGRADNJA NOVE KNJIŽNICE ALI RAZŠIRITEV OBSTOJEČE

- Večja naklonjenost sedanje občinske oblasti kulturi in izobraževanju.

POVEZOVANJE IN IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH

- Načrtno povezovanje in motiviranje zaposlenih z organizacijo team buildingov, skupnih izletov, prireditev ipd.
- Proaktivno spremljanje potreb zaposlenih po razvoju novih kompetenc in uvajanje novih metod izobraževanj.

- Delitvena bilanca med koprsko in ankaransko občino; možnost odcepitve enote Ankaran.

DRUŽBENO OKOLJE IN UPORABNIKI

- Najbolj pričakovana storitev je še vedno izposoja knjižničnega gradiva, zlasti leposlovja, ki pa še ni dosegla ravni pred koronavirusom.
- Digitalni domorodci in prepletenost njihovih življenj s tehnologijo.
- Trend krajših branj, zmanjševanje povprečne stopnje pozornosti.
- Nizka stopnja zavedanja (dveh tretjin staršev v Sloveniji) o pozitivnih učinkih branja svojim otrokom.
- Upad branja kot vrednote, staranje populacije intenzivnih bralcev.
- Nesorazmernost bralcev po spolu in izobrazbi (prevladujejo bralke in visoko izobraženi).
- Nizka bralna pismenost v Sloveniji.
- Zmanjšanje obiska, izposoje knjižničnega gradiva.
- Upad branja kot vrednote.

KONKURENCA

- Konkurenca drugih ponudnikov knjižničnih in izobraževalnih storitev v lokalnem okolju.

NOTRANJE NEVARNOSTI

- Nekritična diverzifikacija dejavnosti, izguba fokusa od primarnih storitev in poslanstva.
- Neustreznost storitev zaradi ne spremljanja potreb zunanjega okolja in ne spremljanja uspešnosti lastnega delovanja.
- Potreba zaposlenih po novih, predvsem netipično knjižničnih strokovnih znanjih.

NARAVNE NESREČE

- Naravne in druge nesreče, ki bi poškodovale knjižnično gradivo in infrastrukturo.

STRATEŠKA DOLOČILA

DOMENA

Dejavnost

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper (v nadaljevanju Knjižnica Koper)

- je **splošna knjižnica**, ki izvaja knjižnično javno službo na območju **Mestne občine Koper** (53.915 prebivalcev) in **Občine Ankaran** (3.368 prebivalcev) z osrednjo knjižnico, ki deluje na petih lokacijah v mestnem jedru Kopra, dvema krajevnima knjižnicama v koprskem primestju (Enota Semedela in Enota Markovec) in krajevno knjižnico v Ankaranu (Knjižnica Ankaran);
- je **osrednja območna knjižnica**, ki na podlagi pogodbe z Ministrstvom za kulturo opravlja posebne razvojne naloge za celotno **Obalno-kraško območje**, kjer poleg Knjižnice Koper deluje še pet osrednjih knjižnic: Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica (za prebivalce občine Ilirska Bistrica), Mestna knjižnica Izola (za prebivalce občine Izola), Kosovelova knjižnica Sežana (za prebivalce občin Sežana, Hrpelje-Kozina, Divača in Komen), Mestna knjižnica Piran (za prebivalce občine Piran) in Knjižnica Bena Zupančiča Postojna (za prebivalce občin Postojna in Pivka);
- v oddaljenih naseljih (v občinah Izola, Piran, Divača, Hrpelje-Kopina, Ilirska Bistrica) in za posebne ciljne skupine prebivalcev, ki živijo v zamejstvu ali posebnih socialnih okoljih, zagotavlja knjižnično dejavnost s postajališči **potujoče knjižnice in premičnih zbirk**;
- na podlagi 25. čl. Zakona o knjižničarstvu kot splošna knjižnica, ki deluje na narodnostno mešanem območju, opravlja knjižnično dejavnost za pripadnike **italijanske narodne skupnosti**;
- na podlagi 26. čl. Zakona o knjižničarstvu opravlja tudi dejavnost splošne knjižnice na **obmejnih območjih** za **Slovence v zamejstvu** na Tržaškem (IT) in v hrvaški Istri (HRV).

Financiranje

Dejavnost Knjižnice Koper je financirana

- iz **javnih virov**
 - občine ustanoviteljice,
 - občin, v katerih ima knjižnica krajevno enoto in postajališča bibliobusa,
 - Ministrstva za kulturo – s prijavo programov na vsakoletne neposredne pozive (za nakup knjižničnega gradiva, izvajanje posebnih dejavnosti osrednje območne knjižnice, izvajanje dejavnosti obmejne knjižnice in izvajanje dejavnosti za pripadnike italijanske narodne skupnosti) in projektov na druge pozive (nakup IKT ...),
 - sredstev, ki jih pridobi s prijavo na razpise drugih ministrstev, občin, organov EU itd.,
- iz **nejavnih prihodkov** za opravljanje javne službe – lastnih sredstev (prihodki iz naslova članarin, zamudnin ipd.).

POSŁANSTVO

Knjižnica Koper je osrednja kulturna ustanova v lokalnem okolju; t. i. »tretji prostor«, kjer lahko vsi prebivalci zadovoljujejo izobraževalne, informacijske in kulturne potrebe, pa tudi potrebe po druženju in ustvarjalnem preživljanju prostega časa. Knjižničarji smo skrbniki in promotorji knjižne dediščine, bralne kulture in vseživljenjskega učenja. Z izvajanjem knjižnične dejavnosti in storitev si prizadevamo k sooblikovanju povezane, kritično misleče, aktivne in trajnostno naravnane družbe znanja. V stroko uvajamo nove strokovne pristope.

GOJIMO IN SOUSTVARJAMO BRALNO KULTURO. PROMOVIRAMO VSEŽIVLJENJSKO UČENJE.

Omogočamo brezplačen dostop do tiskanih, elektronskih in spletnih virov knjižničnega gradiva ter informacij. Pomagamo in svetujemo pri iskanju, kritičnem vrednotenju in izbiri knjižničnega gradiva. Nudimo prostor za razmišljanje, učenje, ustvarjanje, druženje in kakovostno preživljanje prostega časa. Z raznoliko knjižnično dejavnostjo in dogodki spodbujamo bralno kulturo, vseživljenjsko učenje, kritično mišljenje in digitalno pismenost. Preprečujemo dehumanizirano avtomatizacijo odnosa z ljudmi.

Knjižnično dejavnost enakovredno izvajamo tudi za pripadnike italijanske narodne skupnosti kot tudi za Slovence v zamejstvu na Tržaškem in v hrvaški Istri. Posebej smo pozorni na ranljive skupine uporabnikov.

Pri promociji branja in učenja se povezujemo s partnerji. Smo križišče izobraževalno-kulturnih smernic v okolju. Sodelujemo z lokalnimi in nacionalnimi mediji, skrbimo za aktualnost svojih družbenih omrežij, premišljeno in kontinuirano promoviramo branje, ki ga razumemo kot trajno in večno dejavnost. Potencialne uporabnike privabljamo z dobro zgodbo, ki jo črpamo iz svojih vsebin.

GRADIMO IN UTRJUJEMO LOKALNO IDENTITETO TER PRIPADNOST SKUPNEMU PROSTORU.

Smo varuhi, skrbniki in promotorji bogate pisne dediščine, kulturnih spomenikov Mestne občine Koper in občine Ankaran, ki predstavljajo unikum v slovenskem knjižničnem prostoru.

Sistematično zbiramo, obdelujemo, hranimo, raziskujemo in promoviramo vse knjižno gradivo o lokalnem okolju: Južni Primorski z občinami Koper, Ankaran, Izola, Piran, Sežana, Ilirska Bistrica in Postojna; Tržaški, Goriški in beneški pokrajini, ko gre za manjšinska in obmejna vprašanja zamejskih Slovencev; hrvaški Istri, ko gre za manjšinska vprašanja Slovencev in Italijanov v Istri, ter Istre in Primorske, ko gre za dela, ki ju obravnavajo v celoti. S poglobljenim izvajanjem domoznanske dejavnosti utrjujemo identiteto in občutek pripadnosti svojemu skupnemu, zgodovinsko bogatemu ter večkulturno in večjezično obarvanemu prostoru.

LOKALNEMU OKOLJU ZAGOTAVLJAMO PREUDARNO NABAVO IN HRAMBO KNJIŽNIH ZBIRK.

Strokovno in trajnostno naravnano vlagamo družbena sredstva v intelektualni in kulturni razvoj posameznikov ter skupnosti. S preudarnim upravljanjem knjižničnega gradiva in izgradnjo specializiranih baz podatkov skrbimo za aktualnost knjižnične zbirke, ohranjanje knjižne dediščine ter dostopnost kakovostnih e-virov.

V STROKO UVAJAMO NOVE STROKOVNE PRISTOPE.

Smo osrednja območna knjižnica; skrbimo za enakomeren razvoj knjižnične dejavnosti v Obalno-kraškem območju, obenem razvijamo posebne kompetenčne vsebine za nacionalni knjižnični prostor. Raziskujemo potrebe okolja ter merimo in vrednotimo uspešnost svojega delovanja. Knjižnicam in kulturnim ustanovam nudimo strokovno svetovanje, izmenjavo dobrih praks, podporo pri raziskovanju ter organizaciji knjižnične dejavnosti in storitev. Pri delu znotraj in zunaj ustanove smo preudarni, razvojno naravnani in kljub tehnološkemu napredku v svojem bistvu tradicionalni.

VIZIJA 2028

Smo inovativna kulturno-izobraževalna ustanova, sinonim za kakovost v večkulturnem in večjezičnem prostoru.

V sodelovanju z ustanoviteljem snujemo sodobno in vrhunsko opremljeno knjižnico, ki bo pod eno streho združevala oddelka za odrasle in mlade bralce. Za Obalno-kraško območje gradimo repozitorij pomorstva, Slovenike in Europeane.

Naša knjižnična zbirka je kakovostna, aktualna in bogata, naše storitve izbrane in mestoma butične. Oboje oblikujemo po meri okolja in v proaktivnem dialogu z uporabniki, ustanoviteljem, partnerji, sodelavci in širšo družbo. S kontinuiranim merjenjem in vrednotenjem svoje učinkovitosti in vplivov na okolje stremimo k trajnemu doseganju odličnosti.

Naša knjižnica si je utrla pot v vsakdan občana. Število obiskovalcev se je od leta 2023 do leta 2028 povečalo za 30 %, število članov za 15 %. Beležimo 30 % večjo izposajo knjižničnega gradiva. Naše kulturne prireditve in izobraževanja so kakovostne, z jasno strukturo in prepoznavno podobo.

Uporabniki pogosteje posegajo po kakovostnem gradivu in se radi zadržujejo v naših prostorih. Dober glas o knjižnici se širi od ust do ust. Dejavnost, prireditve in projekte uspešno promoviramo tudi v medijskih sferah. Imamo svojo identiteto in prepoznavni slogan.

Naša razvojna naravnost in organizacija dela sta vzor drugim zavodom, sodelavke in sodelavci smo profesionalni in zadovoljni. Zaposleni smo del zagnanega kolektiva in kot posamezniki vzor vseživljenjskega učenja. Pri zaposlovanju smo izbirčni. Zaposlujemo in sodelujemo s strokovnjaki s specifičnimi znanji in odlično etiko.

Smo vozlišče lokalne skupnosti in prvi korak na poti kulturnega udejstvovanja, družbenega angažiranja in vseživljenjskega učenja. Uporabnikom in skupnosti omogočamo, da se bogatijo z znanjem za prihodnost. Smo vest družbe.

TEMELJNE VREDNOTE

TRADICIJA

Prihodnost snujemo ob spoštovanju preteklosti. Zbiramo, urejamo, hranimo, varujemo, preučujemo in promoviramo svojo skupno pisno kulturno dediščino za prihodnje rodove. V sodobni čas prenašamo tradicionalno poslanstvo, znanje in vsebine.

VIZIONARSTVO

S kritičnim vrednotenjem tradicionalnih knjižničnih vsebin in spremljanjem potreb ter zahtev sedanjosti vstopamo v prihodnost vedoželjno, pogumno in odprtega duha. Program dela snujemo inovativno in daljnovidno. Navdih črpamo iz lokalnega okolja in svetovne bibliotekarske stroke. Sooblikujemo in ustvarjamo trende. Vzgajamo kritično misleče in družbeno aktivne bralce. Nudimo jim prostor za povezovanje, intelektualno rast, ustvarjalnost, vseživljenjsko učenje in družbeno angažiranost.

ODPRTOST

Spoštujemo različnost in svobodo izražanja. Nasprotujemo vsem poskusom cenzure in strokovno neutemeljenih omejitev pri pridobivanju ter posredovanju gradiva in informacij. Zagovarjamo načela odprtega dostopa do gradiva in informacij ter uporabo prostih licenc. Smo varen prostor za nove in nekonvencionalne ideje. Spodbujamo strpno komunikacijo znotraj in zunaj ustanove. Delujemo inkluzivno. Enakovredno zastopamo vse ciljne skupine, hkrati pa ohranjamo individualni pristop in samostojno uporabo knjižnice.

ODGOVORNOST

Odgovornost je temeljna vrednota, ki nas vodi k učinkovitemu in koristnemu delovanju tako do sebe kot do uporabnikov, zunanjih partnerjev, financerjev in zbirk. Z danimi sredstvi razpolagamo na gospodaren in preudaren način. Skrbno upravljamo zbirke, varujemo zasebnost uporabnikov in spoštujemo pravice avtorjev do intelektualne lastnine. Znotraj nujnih formalnih okvirjev delujemo fleksibilno. Sodelavkam in sodelavcem zagotavljamo spodbudno okolje za strokovno rast. Naše delovanje je trajnostno naravnano in odgovorno do prihodnjih generacij.

POVEZANOST

Skozi dialog v večkulturnem in večnacionalnem okolju delujemo povezovalno. Smo most med posamezniki, različnimi ustanovami in skupnostjo ter viri informacij. V dialogu se zavzemamo za spoštljiv in enakopraven odnos. S spodbujanjem kooperativnosti, izmenjave mnenj in znanj ter družbene interakcije uspešneje dosegamo skupne cilje ter krepimo vezi. V sodelovanju z lokalno skupnostjo rastemo, se razvijamo in krojimo skupno prihodnost.

01 KNJIŽNIČNA MREŽA

Koprška javna knjižnična mreža obsega matično ustanovo, ki deluje na štirih manjših lokacijah v koprskem mestnem jedru in centralnem skladišču v Šalari, dve krajevni knjižnici v koprskem primestju (Enota Semedela in Enota Markovec), krajevno knjižnico v Ankaranu (Knjižnica Ankaran) in bibliobus.

Njena osrednja enota deluje v palači Brutti (1714), ki je bila zadnjič prenovljena leta 1975. Štirietažna spomeniško zaščitena stavba je brez osebnega dvigala in je gibalno oviranim nedostopna.

Knjižnica Koper je tudi regijska knjižnica z najmanjšo uporabno stavbno površino v Sloveniji. S skupaj 1.671 m uporabne površine dosega 26 % predpisanega standarda. Med desetimi regijskimi knjižnicami v Sloveniji je edina, ki ni bila v zadnje pol stoletja na novo zgrajena ali razširjena po sodobnih knjižničnih standardih. Večji del knjižnične zbirke, ki bi morala biti uporabnikom prosto dostopna, je zato v 4 km oddaljenem skladišču in je dostopna samo po naročilu, primanjkuje pa ji tudi za sodobne knjižnice običajnih prostorov, kot so čitalnice, učilnice, ustvarjalnice, galerije, prostori za druženje, javne debate, prireditve ipd.

Njena šibkost je tudi prostorska oddaljenost Oddelka za mlade bralce od osrednje enote na Trgu Brolo 1. Knjižnica Koper je tako še zadnja med splošnimi knjižnicami, ki fizično ločuje mlade in odrasle bralce.

Knjižnica Koper je bila do leta 2024 poznana tudi kot regijska knjižnica z najkrajšim obratovalnim časom.

Pogoji delovanja Knjižnice so tako slabi, da je bila v dokumentu *Strokovna izhodišča za spremembe izvajanja posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic*, ki predstavlja podlago za njihov razvoj, za osrednjo območno knjižnico Primorske, ki naj bi nastala z združitvijo sedanjega Obalno-kraškega in Goriškega območja, kljub razvojni naravnosti Knjižnice Koper, določena Goriška knjižnica Franceta Bevka iz Nove Gorice. Knjižnica Koper bi s tem izgubila status, Mestna občina Koper pa knjižnico regijskega značaja.

Vse navedene težave se zrcalijo tudi v izsledkih javnomnenjske raziskave med člani, uporabniki in neuporabniki Knjižnice Koper (2023) in treh fokusnih skupinah s predstavniki pomembnejših javnih zavodov in drugih interesnih skupin Mestne občine Koper. Udeleženci javnomnenjske raziskave so med tri najbolj moteče elemente Knjižnice uvrstili premajhne, za sodobno knjižnico neustrezne prostore, neustrezen odpiralni čas in neprimeren dostop za osebe s posebnimi potrebami, obenem so za najpomembnejšo smernico prihodnjega razvoja Knjižnice poleg boljšega informiranja javnosti navedli njeno razširitev s prostori za druženje in preživljanja prostega časa. Podobne težave so naslovile fokusne skupine: izpostavile so neustrezen odpiralni čas in potrebo po primernejšem, »atraktivnem« knjižničnem prostoru z dobro infrastrukturo, ki naj bo tudi socialni prostor.

Pogoji delovanja Knjižnice negativno učinkujejo na njeno uspešnost in učinkovitost. Iz primerjalne raziskave (2023) razberemo, da je Knjižnica Koper pri izvajanju svojega osnovnega poslanstva ne le med regijskimi, ampak tudi med vsemi splošnimi knjižnicami Obalno-kraškega območja najmanj uspešna in učinkovita. V Knjižnici smo zato z naslavljanjem težav pričeli že v času priprave strateškega dokumenta in k odpravljanju pristopili z uvedbo celodnevne, 12-urne odprtosti matične ustanove, ki velja tudi v poletnem času.

Cilji strateškega področja

1.1 Pripraviti podlage za izgradnjo ali razširitev matične ustanove	1.2 Podaljšati obratovalni čas matične ustanove
1.3 Izboljšati obratovalni čas krajevnih knjižnic in jih ustrezneje umestiti v prostor	1.4 Optimizirati mrežo izposojevališč potujoče knjižnice
	1.5 Avtomatizirati knjižnično mrežo

¹⁰ Strateški cilji bodo realizirani skladno s finančnimi možnostmi Mestne občine Koper in Občine Ankaran.

CILJ 1.1 | PRIPRAVITI PODLAGE ZA IZGRADNJO ALI RAZŠIRITEV MATIČNE USTANOVE

Ukrep 1.1.1 | V sodelovanju z ustanoviteljem pripraviti načrt in izvesti postopke, potrebne za izgradnjo nove ali adaptacijo in razširitev obstoječe matične ustanove.

Opis ukrepa | Prostorska problematika matične ustanove Knjižnice se rešuje že vrsto občinskih mandatov. V zadnjih desetletjih so bile z izjemo koprške na novo zgrajene ali temeljito adaptirane in razširjene vse regijske knjižnice v Sloveniji. Tudi za koprsko je bilo v tem času izdelanih več idejnih načrtov, od izgradnje nove knjižnice, ki naj bi nastala v sinergiji z univerzitetno, do adaptacije obstoječe matične ustanove z dozidavo prizidka na zdajšnjem t. i. Vrtu knjige, ki pa (še) niso doživeli realizacije.

V novem strateškem obdobju načrtujemo v sodelovanju z ustanoviteljem pripravo finančno izvedljivega projekta izgradnje nove ali adaptacijo in razširitev obstoječe matične ustanove, ki bo še v tem desetletju zaživela kot vzorčna v slovenskem knjižničnem prostoru in širše. Novi oz. razširjeni prostor bo pod eno streho združil vse oddelke matične ustanove, občanom in drugim obiskovalcem pa bo nudil tudi sodobne knjižnične prostore, kot so knjižnična kavarna, galerija, muzej knjige, predavalnice, ustvarjalnice ter prostore za samostojno in skupinsko intelektualno delo. Več bo tudi prostora za knjižnično gradivo, zaradi česar ne bo več potrebe po najemu dislociranega skladišča.

Učinki ukrepa | Racionalizacija dela, nove storitve, večji obisk in vpliv knjižnice na posameznika in skupnost.

Časovni okvir | 2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Splošne službe zavoda.

Kazalniki | Izdelan gradbeni načrt in izvedeni vsi postopki, potrebni za začetek gradnje nove ali adaptacijo in razširitev obstoječe matične ustanove.

Ukrep 1.2.2 | Izboljšati dostopnost matične ustanove

Opis ukrepa | V štirietazno matično ustanovo, ki je gibalno oviranim trenutno nedostopna, implementirati osebno dvigalo.

Učinki ukrepa | Večja dostopnost knjižnice, večje število aktivnih uporabnikov in izposoj knjižnega gradiva.

Časovni okvir | 2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Splošne službe zavoda.

Kazalniki | Osebno dvigalo, vgrajeno v matično ustanovo.

CILJ 1.2 | PODALJŠATI OBRATOVALNI ČAS MATIČNE USTANOVE

Ukrep 1.1.1 | Uvedba celodnevne, 12-urne odprtosti matične ustanove

Opis ukrepa | Uvedbo celodnevne, 12-urne odprtosti Oddelka za odrasle in Oddelka za mlade bralce v matični ustanovi, ki velja tudi v poletnem času.

Učinki ukrepa | Boljša dostopnost knjižnice, večji obisk in izposoja gradiva. Večji vpliv knjižnice na posameznika in skupnost.

Časovni okvir | 2024

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Splošne službe zavoda.

Kazalniki | Spremenjeni urnik Oddelka za odrasle in Oddelka za mlade bralce.

CILJ 1.3 | IZBOLJŠATI OBRATOVALNI ČAS KRAJEVNIH KNJIŽNIC IN JIH USTREZNEJE UMESTITI V PROSTOR

Ukrep 1.3.1 | Izboljšati obratovalni čas krajevnih knjižnic Enote Semedela in Enote Markovec

Opis ukrepa | Uskladiti odpiralni čas Enote Markovec in Enote Semedela s potrebami okoliških prebivalcev. Urnik je bil kot uporabnikom neprijazen izpostavljen tako med krajani kot tudi člani fokusnih skupin za pripravo strategije.

Učinki ukrepa | Večje število članov, obiskov in izposoje knjižničnega gradiva v Enoti Markovec in Enoti Semedela.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vodja Oddelka za odrasle.

Kazalniki | Sprememba urnika v Enoti Markovec in Enoti Semedela.

Ukrep 1.3.2 | Ustanoviti novo krajevno knjižnico Škofije

Opis ukrepa | Odpreti novo krajevno Knjižnico Škofije, ki izpolnjuje vse normativne pogoje za ustanovitev krajevne knjižnice.

Učinki ukrepa | Večja razvejanost knjižnične mreže in s tem boljša pokritost knjižničnega območja. Večje število članov, aktivnih uporabnikov in izposoj knjižnega gradiva.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, splošne službe zavoda, vodja Oddelka za odrasle, vodja Oddelka za nabavo in obdelavo gradiva.

Kazalniki | Vzpostavljena nova krajevna Knjižnica Škofije.

CILJ 1.4 | OPTIMIZIRATI MREŽO IZPOSOJEVALIŠČ POTUJOČE KNJIŽNICE

Ukrep 1.4.1 | Izboljšati urnik in mrežo izposojevališč potujoče knjižnice

Opis ukrepa | Na osnovi Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice ter analize obiskanosti potujoče knjižnice, potreb prebivalcev v naseljih, ki še niso pokrite s knjižnično dejavnostjo, in ciljnih skupin v posebnih okoljih izboljšati urnik in mrežo izposojevališč potujoče knjižnice. Obisk potujoče knjižnice se je namreč od leta 2016 do leta 2023 več kot razpolovil (iz 8.587 na 4.067 obiskov letno).

Učinki ukrepa | Boljša pokritost knjižničnega območja, zlasti zaledja Mestne občine Koper in ciljnih skupin uporabnikov v posebnih okoljih. Večje število članov, aktivnih uporabnikov in izposoj knjižnega gradiva na potujoči knjižnici.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Splošne službe zavoda, vodja Oddelka potujoče knjižnice.

Kazalniki | Sprejet novi raspored obiskov potujoče knjižnice. 20 % večji obisk potujoče knjižnice do leta 2028.

CILJ 1.5 | AVTOMATIZIRATI KNJIŽNIČNO MREŽO

Ukrep 1.5.1 | Posodobiti samopostrežne knjigomate na oddelkih za odrasle in mlade bralce

Opis ukrepa | Na oddelkih za odrasle in mlade bralce zamenjati zastarele knjigomate z v celoti samopostrežnimi knjigomati, na katerih uporabnik samostojno izvede vse postopke izposoje, podaljšave in vračila gradiva, vključno s podaljšavo članstva ter plačilom članarine in zamudnine. V Oddelku za odrasle sprejeti tudi novo politiko izposoje in referenčne službe, po kateri je uporabnik popolnoma samostojen v vseh postopkih izposoje, povezanih z gradivom, članstvom in plačili. S tem se čas knjižničnih delavcev, namenjen rutinskim opravilom, sprosti za dela z večjo dodano vrednostjo, kot so poglobljene referenčne storitve, vodenje bralnih klubov, aktivnosti za promocijo branja, izobraževanja za krepitev različnih vrst pismenosti, izgradnja podatkovnih zbirk, sodelovanja v projektih za razvoj novih storitev ipd.

Učinki ukrepa | Razbremenitev knjižničnega osebja rutinskih, ponavljajočih se in s tehnologijo nadomestljivih opravil. Izboljšanje referenčne službe, več časa za storitve z višjo dodano vrednostjo. Večje število članov in obiska, večji vpliv knjižnice na posameznika in skupnost, dvig ugleda Knjižnice v skupnosti.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vodja Oddelka za odrasle, vodja Oddelka za mlade bralce.

Kazalniki | Zamenjava petih zastarelih knjigomatov v oddelkih za odrasle in mlade bralce s štirimi samopostrežnimi.

Ukrep 1.5.2 | Vzpostavitev vsaj enega pametnega izposojevališča v knjižnični mreži

Opis ukrepa | Postavitev K24 – v Sloveniji prvega pametnega izposojevališča knjižničnega gradiva, ki bo lociran v izbrano nakupovalno središče. Uporabnik si bo izbor knjig, razstavljenih na pametnih policah, ogledal skozi steklena vrata in/ali na zaslonu centralnega modula. Po identifikaciji s knjižnično izkaznico se mu bodo odprla vrata za prevzem zelenega gradiva. Gradivo, ki ga bo uporabnik odstranil iz polic, se bo samodejno izpisalo na zaslonu. S potrditvijo se bo izvedla izposoja v COBISS-u, istočasno bo prejel potrdilo po e-pošti.

Učinki ukrepa | Večja razvejanost knjižnične mreže in s tem boljša pokritost knjižničnega območja. Zasledovanje načel trajnostnega razvoja in učinkovitega premoščanja razdalj. Povečanje zanimanja za knjižnico in njene storitve pri mlajši populaciji in uporabnikih, ki jim primanjkuje časa za obisk knjižnice. Večje število članov, aktivnih uporabnikov in izposoj knjižnega gradiva.

Časovni okvir | 2026

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Splošne službe zavoda, Oddelek potujoče knjižnice.

Kazalniki | Vzpostavljeno vsaj eno pametno izposojevališče na Koprskem.

Ukrep 1.5.3 | Posodobiti člansko izkaznico z RFID kodo

Opis ukrepa | Zamenjava zastarelih članskih izkaznic z atraktivnimi, plastificiranimi izkaznicami z vdelano RFID kodo, ki bo uporabnikom omogočala avtomatsko identifikacijo in s tem vstop v nadzorovane prostore (K24 pametno izposojevališče, čitalnica ipd.) oz. uporabo avtomatiziranih storitev (sodobnih samopostrežnih knjigomatov, tiskalnikov ipd.).

Učinki ukrepa | Povečanje zanimanja za knjižnico in njene storitve, zlasti pri mlajši populaciji. Večje število članov, aktivnih uporabnikov.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Splošne službe zavoda.

Kazalniki | Uvedba članske izkaznice z RFID kodo v vseh oddelkih Knjižnice.

02 KNJIŽNIČNA ZBIRKA

Temeljna dejavnost knjižnice sloni na knjižnični zbirki, ki je obenem osnovno sredstvo njene najbolj uporabljene storitve – izposoje knjižničnega gradiva. Zbirka Knjižnice Koper je namenjena zlasti informiranju in potrebam prebivalcem Mestne občine Koper in Občine Ankaran po izobraževanju, raziskovanju, kulturi in razvedrilu ter razvijanju bralne, informacijske in drugih vrst pismenosti.

Večji in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva in informacij za prebivalce širšega Obalno-kraškega območja, ki ga Knjižnica Koper omogoča v okviru izvajanja posebnih nalog osrednje območne knjižnice, je usmerjen zlasti v nudenje gradiva, dostopnega na daljavo, in sicer z omogočanjem brezplačnega dostopa do kakovostnih elektronskih informacijskih virov, brezplačne medknjižnične izposoje za gradivo, naročeno iz knjižnic Obalno-kraškega območja, digitalizacije za območje pomembnejšega knjižničnega gradiva in izgradnjo specializiranih podatkovnih zbirk.

Konec lanskega leta je zbirka Knjižnice Koper obsegala 244.778 enot knjižničnega gradiva na različnih nosilcih (knjige, brošure, serijske publikacije, zvočne in e-knjige ter drugo gradivo), pretežno v jezikih okolja (slovenskem in deloma italijanskem), v manjši meri pa tudi v angleškem in drugih jezikih, zlasti nekdanjih jugoslovanskih republik.

Prirast knjižničnega gradiva je v letu 2023 znašal 12.770 enot, od tega 9.864 enot knjig in brošur, s čimer smo dosegli 68,9 % standarda za splošne knjižnice, ki za tovrstno gradivo narekuje vsaj 250 enot letnega prirasta na 1.000 prebivalcev. Letni odpis gradiva je bil v enakem obdobju rahlo višji in je znašal 10.255 enot oz. 4,2 % celotne knjižnične zbirke, kar je še vedno nekoliko pod standardom, ki splošnim knjižnicam priporoča od 5 do 10 % letnega odpisa celotne zbirke.

Obrat knjižnične zbirke, s katerim prikazujemo razmerje med obsegom izposojenega knjižničnega gradiva in celotnim obsegom zbirke, je v zadnjih 10 letih z izjemo epidemičnega leta ostajal na podobni ravni s povprečjem 1,04 %.

Knjižnična zbirka izgublja aktualnost zaradi novih vsebin ali novih potreb uporabnikov, zato se mora nenehno razvijati in obnavljati, kar terja zadostna sredstva za nakup in preiščeno nabavno politiko. Dokument nabavne politike Knjižnice Koper, ki opredeljuje temeljne smernice za izbor knjižničnega gradiva, izgradnjo knjižnične zbirke in je namenjen strokovnim delavcem, financerjem (Mestna občina Koper, občina Ankaran, Ministrstvo za kulturo), uporabnikom in splošni javnosti, šteje dobrih 13 let in je potreben temeljite prenove.

Cilji strateškega področja

2.1 | Izboljšati upravljanje s knjižnično zbirko

2.2 | Povečati aktualnost knjižnične zbirke

2.3 | Povečati dostopnost knjižničnega gradiva

CILJ 2.1 | IZBOLJŠATI UPRAVLJANJE S KNJIŽNIČNO ZBIRKO

Ukrep 2.1.1 | Posodobiti Dokument nabavne politike

Opis ukrepa | Dokument nabavne politike Knjižnice Koper, ki opredeljuje temeljne smernice za izbor knjižničnega gradiva in izgradnjo knjižnične zbirke in je namenjen tako strokovnim delavcem kot tudi financerjem (Mestna občina Koper, občina Ankaran, Ministrstvo za kulturo), uporabnikom in splošni javnosti, šteje dobrih 13 let. V tem času sta se knjižničarska stroka in njeno okolje tako spremenila, da potrebuje celovito prenovo. Načrtujemo uskladitev Dokumenta z veljavnimi predpisi, standardi in potrebami okolja ter njegovo dopolnitev s kazalniki uspešnosti upravljanja s knjižnično zbirko in posodobljenimi merili za njeno vrednotenje.

Učinki ukrepa | Bolj uspešno in učinkovito upravljanje s knjižnično zbirko. Večji obrat knjižničnega gradiva.

Časovni okvir | 2024–2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vodja Oddelka za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva, vodje vseh oddelkov in enot za izposojanje gradiva.

Kazalniki | Sprejet novi Dokument nabavne politike, 20 % višji obrat knjižničnega gradiva do leta 2028.

CILJ 2.2 | POVEČATI AKTUALNOST KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Ukrep 2.2.1 | Povečati letno stopnjo nabave in odpisa knjižničnega gradiva

Opis ukrepa | S postopnim višanjem letnega dotoka knjižničnega gradiva doseči vsaj 80 % priporočenega standarda. Letno stopnjo odpisa knjižničnega gradiva uskladiti s stopnjo njegovega dotoka.

Učinki ukrepa | Večja aktualnost in preglednost knjižnične zbirke. Višja izposoja in obrat knjižničnega gradiva.

Časovni okvir | 2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva, vodje vseh oddelkov in enot za izposojanje gradiva.

Kazalniki | Zvišanje letnega prirasta knjig in brošur na 80 % priporočenega standarda (250 enot na 1.000 prebivalcev). S standardom in stopnjami letnih dotokov novega knjižničnega gradiva usklajene stopnje odpisa.

CILJ 2.3 | IZBOLJŠATI DOSTOPNOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Ukrep 2.3.2 | Pospešiti proces označevanja knjižničnega gradiva v novem centralnem skladišču

Opis ukrepa | Z boljšo organizacijo in predvsem racionalizacijo dela zaključiti s projektom prenumeriranja knjižničnega gradiva, ki je bilo z letom 2022 preseljeno v novo centralno skladišče na Vanganelški 26.

Učinki ukrepa | Povečati najdljivost in s tem možnost izposoje celotne zbirke Oddelka za odrasle. Višja izposoja in obrat knjižničnega gradiva.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva, Oddelek za odrasle.

Kazalniki | Najdljivost celotne zbirke knjižničnega gradiva Oddelka za odrasle v knjižničnem katalogu COBISS.

03 NOTRANJA ORGANIZACIJA DELA IN ZAPOSLENI

V strateški načrt Knjižnice prvič uvajamo tudi strateško področje notranje organizacije dela in skrbi za zaposlene.

Organizacija dela Knjižnice Koper je na osnovni ravni razdeljena na devet organizacijskih enot ali služb, in sicer: Splošne službe zavoda, Služba za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva, Oddelek za matično dejavnost in razvoj s službo za izvajanje nalog osrednje območne knjižnice, Oddelek za odrasle z izposojevališči, Potujoča knjižnica, Oddelek za domoznanstvo in knjižno dediščino, Oddelek za mlade bralce, Oddelek za italijaniko in Knjižnica Ankaran.

Konec lanskega leta je bilo v knjižnici skupaj (za določen in nedoločen čas) zaposlenih 38 delavcev, od tega 31,5 strokovnega delavca. Mestna občina Koper je iz proračuna zagotovila sredstva za 30 zaposlenih, 4,5 zaposlene je financirala Občina Ankaran, 3,5 zaposlene pa je krilo Ministrstvo za kulturo.

Povprečna starost zaposlenih je 46 let oziroma 3 leta nad povprečno starostjo delovno aktivnih v Sloveniji. V letu 2023 je Knjižnica beležila 23,5 odsotnih dni zaradi bolezni ali nege na zaposlenega, kar je 4,4 dni nad slovenskim povprečjem. Leto pred tem se je vsak zaposleni v povprečju izobraževal 2,7 dneva, kar je bilo tudi povprečje osrednjih območnih knjižnic. V naslednjih petih letih so predvidene 3 do 4 upokojitve.

Potrebe knjižničnih okolij, razvoj tehnologije in spremembe v družbi terjajo od strokovnih kadrov v knjižnicah vse več različnih znanj in kompetenc. V Strategiji razvoja slovenskih splošnih knjižnic je zato v letu 2024 predvidena priprava kompetenčnega modela/ov za različna področja dela v splošnih knjižnicah. Na podlagi opredeljenih znanj in veščin, potrebnih za posamezna področja dela, bomo lahko v splošnih knjižnicah lažje načrtovali kakovostne kadrovske politike in ciljno usmerjena strokovna izpopolnjevanja zaposlenih.

Pred pripravo strateškega načrta smo bili zaposleni pozvani k razmisleku o prednostih, slabostih, priložnostih in nevarnostih Knjižnice Koper. Posamično ali v manjših skupinah se je odzvala večina zaposlenih. Med prednostmi Knjižnice smo izpostavili predvsem visoko specializiranost kadrov za posamezna strokovna področja; večjezično poslovanje; zagnanost, natančnost in delavnost večine zaposlenih; proaktivno naravnanost zaposlenih; spremljanje svetovnih trendov (npr. UI) in vzdušje, ki pa ga od 1. marca 2024 dalje kali podaljšani odpiralni čas. Poiskali smo tudi slabosti Knjižnice, ki lahko pomembno vplivajo na počutje in kompetence zaposlenih in se lahko v končni fazi zrcalita tudi v uspešnosti zavoda: distanco med zaposlenimi in oteženo sodelovanje kot posledica prostorsko ločenih oddelkov; otopelost več knjižničnega osebja zaradi dolgoletne nedinamičnosti; občutek zapostavljenosti, necenjenosti zaposlenih v izposoji zaradi pomanjkanja izobraževanj, udeležb na kongresih ipd.; nestimulativnost plač v javnem sektorju; neenakomerno porazdelitev dela in skromno medoddelčno sodelovanje.

V prihodnjih petih letih bo treba optimizirati interno organizacijo dela, izboljšati komunikacijske kanale in kulturo komuniciranja v vseh smereh ter več pozornosti posvetiti tako usposabljanju kot motiviranju zaposlenih. Gre za podhranjeno področje, ki bo potrebovalo stalen, povezan in dolgoročen razvoj ter ga bo treba vključiti tudi v prihodnja strateška obdobja.

Cilji strateškega področja

3.1 | Izboljšati interno komunikacijo in kulturo

3.3 | Dvigniti strokovno znanje in kompetence zaposlenih

3.2 | Izboljšati notranjo organizacijo dela

3.4 | Razširiti promocijo zdravja na delovnem mestu

CILJ 3.1 | IZBOLJŠATI INTERNO KOMUNIKACIJO IN ORGANIZACIJSKO KULTURO

Ukrep 3.1.1 | Razviti model učinkovite notranje komunikacije

Opis ukrepa | Razvoj modela učinkovite notranje komunikacije, v katerem Knjižnica opredeli kanale in kulturo komuniciranja kot povezovalni element med zaposlenimi, vodstvom ter različnimi enotami in službami.

Učinki ukrepa | Izboljšana interna komunikacija. Večja zavzetost in zadovoljstvo zaposlenih.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vodje vseh oddelkov in enot, vsi zaposleni.

Kazalniki | Sprejet Dokument notranjega komuniciranja. Sistematično urejene poti notranje komunikacije. Dvig notranje organizacijske klime za 20 %.

Ukrep 3.1.2 | Vzpostaviti merjenje notranje organizacijske klime in zavzetosti

Opis ukrepa | Izvesti raziskavo organizacijske klime in zavzetosti zaposlenih v vseh enotah Knjižnice Koper. Izvedba raziskave s pomočjo standardiziranega vprašalnika, ki bo poleg merjenja organizacijske klime in zavzetosti omogočila tako njeno primerjavo skozi več nadaljnjih let kot tudi primerjavo z drugimi organizacijami.

Učinki ukrepa | Izboljšana organizacijska kultura. Večje zaupanje v vodstvo. Večja zavzetost in zadovoljstvo zaposlenih.

Časovni okvir | 2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Služba za razvoj, vodje vseh oddelkov in enot.

Kazalniki | Izvajanje vsakoletnih meritev notranje klime.

CILJ 3.2 | IZBOLJŠATI NOTRANJO ORGANIZACIJO DELA

Ukrep 3.2.1 | Uskladiti notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest s spremenjenimi razmerami in knjižnično zakonodajo

Opis ukrepa | Uskladitev notranje organizacije in sistemizacije delovnih mest s knjižnično mrežo, spremembami zakonodaje, spreminjajočo se vlogo splošnih knjižnic in novo razvojno vlogo Osrednje območne knjižnice.

Učinki ukrepa | Večnivojska organizacija s prečnimi medoddelčnimi povezavami. Boljša povezanost knjižnične mreže in zmanjševanje komunikacijskega šuma. Učinkovitejša organizacija dela z jasnimi poslovnimi in delovnimi procesi ter izdelano kadrovske politiko.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo

Kazalniki | Sprejet nov Pravilnik o organizaciji in sistematizaciji delovnih mest.

Ukrep 3.2.2 | Odpreti delovni mesti za novo krajevno knjižnico Škofije

Opis ukrepa | Odpreti dve delovni mesti za novo krajevno knjižnico Škofije, ki bosta nadomeščali tudi izpade v enotah Semedela in Markovec.

Učinki ukrepa | Zagotovitev delovanja nove krajevne knjižnice Škofije. Boljša pokritost Enote Markovec in Enote Semedela.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, splošne službe zavoda, vodja Oddelka za odrasle.

Kazalniki | Novi zaposlitvi za polni delovni čas.

Ukrep 3.2.3 | Predvideti vsaj eno delovno mesto bibliotekar z doktoratom

Opis ukrepa | V sistematizaciji delovnih mest Knjižnice predvideti vsaj eno delovno mesto z nazivom bibliotekar z doktoratom. Z novim Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe so bile namreč Knjižnici Koper kot osrednji območni knjižnici določene naloge razvojne knjižnice za celotni sistem splošnih knjižnic, za kar potrebuje ustrezno usposobljen kader.

Učinki ukrepa | Nove, na raziskavah temelječe strokovne rešitve na različnih strokovnih področjih.

Časovni okvir | 2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, splošne službe zavoda.

Kazalniki | Sistematizirano delovno mesto z doktoratom.

CILJ 3.3 | OKREPITI STROKOVNO ZNANJE IN KOMPETENCE ZAPOSLENIH

Ukrep 3.3.1 | Vzpostaviti pregleden model izobraževanj za zaposlene

Opis ukrepa | Sprejeti kompetenčne modele za tipične profile strokovnih delavcev. Pripraviti nabor nujnih in želenih usposabljanj ter vzpostaviti model organizacije izobraževanj in načina njihovega prenosa med sodelavci.

Učinki ukrepa | Zmanjševanje razkoraka med obstoječimi in potrebnimi znanji ter kompetencami strokovnih delavcev. Pravočasno usvajanje novih strokovnih znanj. Bolj kompetentni strokovni delavci. Višji ugled Knjižnice in zaposlenih.

Časovni okvir | 2026

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vodje oddelkov, vsi zaposleni.

Kazalniki | Sprejeti kompetenčni model. Izdelani organigram. Pripravljen nabor nujnih in želenih usposabljanj. Vzpostavljen sistem organizacije izobraževanj.

Ukrep 3.3.2 | Vzpostaviti sistem vodenja osebnih kariernih načrtov zaposlenih

Opis ukrepa | Uvesti sistem rednega individualnega vodenja kariernih načrtov zaposlenih.

Učinki ukrepa | Sprotno usklajevanje dejanske ravni strokovnega in osebnega razvoja zaposlenih z zahtevami ter cilji organizacije in potenciali ter željami zaposlenega. Boljše kompetence, večja zavzetost in zadovoljstvo zaposlenih.

Časovni okvir | 2026

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vodje oddelkov, vsi zaposleni.

Kazalniki | Vzpostavljen sistem vodenja osebnih kariernih načrtov. Vodenje osebnih kariernih načrtov.

Ukrep 3.3.3 | Sprejeti program strokovnega usposabljanja kandidatov za bibliotekarski izpit

Opis ukrepa | Vzpostaviti sistem usposabljanja za opravljanje strokovnega izpita za knjižničarja oz. bibliotekarja, ki bo pod vodstvom mentorja potekal po vnaprej pripravljenem programu. Namen je kandidata seznaniti z javno službo na področju knjižnične dejavnosti, s širšim in ožjim področjem dela, za katerega se usposablja, ter ga usposobiti za samostojno strokovno knjižničarsko delo.

Učinki ukrepa | Usposobljeni kandidati za samostojno strokovno knjižničarsko delo.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za razvoj.

Kazalniki | Vzpostavljen program strokovnega usposabljanja kandidatov za bibliotekarski izpit.

CILJ 3.4 | RAZŠIRITI PROMOCIJO ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU

Ukrep 3.4.1 | Uvesti nove oblike promocije zdravja na delovnem mestu

Opis ukrepa | Razširiti prakso zagotavljanja zdravja na delovnem mestu z oblikami, ki lahko prispevajo h krepitvi odnosov, timskega delu in pripadnosti.

Učinki ukrepa | Krepitev neformalnih odnosov, boljše počutje zaposlenih, manj bolniških odsotnosti.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vsi zaposleni.

Kazalniki | Letno nuditi dostop do vsaj treh oblik zagotavljanja zdravja na delovnem mestu.

04 KNJIŽNIČNE VLOGE IN STORITVE

Knjižnične vloge, ki jih skladno s strokovnimi priporočili in standardi uvajamo tudi v pričujoči strateški načrt, nalagajo splošnim knjižnicam bolj odgovorno in proaktivno odzivanje na potrebe lokalne skupnosti. Knjižnične vloge opredeljujejo določena področja delovanja oz. storitev za uporabnike splošne knjižnice, ki so zasnovana kot odziv na zaznano potrebo ali stanje v lokalni skupnosti. V naslednjih petih letih bomo v Knjižnici udeleževali vseh 11 knjižničnih vlog, s posebnim razvojnim poudarkom na:

- razvoju predbralne pismenosti,
- bralni kulturi in bralni pismenosti otrok,
- bralni kulturi in bralni pismenosti mladostnikov,
- bralni kulturi in bralni pismenosti odraslih,
- informacijskem in računalniškem opismenjevanju,
- vključevanju v družbo,
- domoznanski dejavnosti.

Najbolj uporabljena knjižnična storitev, ki podpira navedene knjižnične vloge, je izposoja knjižničnega gradiva. V lanskem letu so člani Knjižnice Koper 115.722-krat obiskali matično ustanovo, krajevne knjižnice, potujočo knjižnico in premične zbirke in si pri tem izposodili 274.564 knjig ter drugega gradiva. Knjižnica je organizirala 84 dogodkov in drugih bibliopedagoških ter biblioandragoških aktivnosti za vse ciljne skupine uporabnikov, najpogosteje v okviru spodbujanja bralne pismenosti in spoznavanja lokalne pisne kulturne dediščine.

Knjižnica Koper varuje tudi bogato zbirko pisne kulturne dediščine, ki je tako za prebivalce mesta Koper kot narod neprecenljive zgodovinske vrednosti in jo Zakon o varovanju kulturne dediščine uvršča med kulturne spomenike državnega pomena. V redkih starih tiskih, ki jih pod posebnimi pogoji strokovno hranimo, obdelujemo, proučujemo in promoviramo v Oddelku za domoznanstvo in kulturno dediščino, prvem te vrste v Sloveniji, najdemo številne avtorje in naslove, ki so nepogrešljivi za raziskovanje in razumevanje našega starodavnega, večjezičnega in večkulturnega mesta, ki je – kot pove že ime – še danes glava in srce slovenske, nekdanje celotne Istre. Poleg primerne hranjenja in urejanja zbirk, bibliografske obdelave gradiva, izposoje in nudenja informacij, Oddelek za domoznanstvo skrbi tudi za izgradnjo digitalnih portalov Kamra, Obrazi slovenskih pokrajin in dLib ter promocijo svojega gradiva s prirejanjem razstav in ciklusov predavanj, ki so izdane v revijah Studia Iustinopolitana in Biblioteca Iustinopolitana.

Cilji strateškega področja

4.1	Razviti nove knjižnične storitve za razvoj družinske bralne pismenosti	4.2	Razviti nove knjižnične storitve za razvoj bralne kulture in pismenosti mladostnikov in odraslih
4.3	Razviti nove knjižnične storitve za razvoj informacijske pismenosti	4.4	Pripraviti podlage za ustanovitev muzeja knjige
4.5	Oblikovati novi domoznanski zbirki: Mare nostrum in Slovenika	4.6	Vzpostaviti nove storitve in projekte za vključevanje v družbo
4.7	Obeležiti jubilejno petdeseto obletnico Oddelka za domoznanstvo in pisno kulturno dediščino	4.8	Razviti in promovirati raziskovalne dejavnosti na področju knjižne dediščine lokalnega in nacionalnega pomena
4.9	Oblikovati repozitorij knjižničnega gradiva za Obalno-kraško območje		

CILJ 4.1 | RAZVITI NOVE KNJIŽNIČNE STORITVE ZA RAZVOJ DRUŽINSKEGA BRANJA

knjižnične vloge: razvoj predbralne pismenosti, bralna kultura in bralna pismenost otrok, bralna kultura in bralna pismenost odraslih, vključevanje v družbo

Ukrepi 4.1.1 | Vzpostaviti pripovedovalsko sobo

Opis ukrepa | S selitvijo študijske čitalnice iz pritličja Oddelka za mlade bralce se sprostí prostor, ki bo ustrezno opremljen z didaktičnimi pripomočki in preurejen v pripovedovalsko sobo. Pripovedovalska soba bo namenjena spodbujanju predbralne pismenosti in pripovedovalskih kompetenc pri otrocih.

Učinki ukrepa | Izboljšanje predbralne pismenosti otrok. Večji obisk in uporaba knjižnice. Večji vpliv knjižnice na posameznika ter lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za mlade bralce.

Kazalniki | Vzpostavljena soba za pripovedovanje.

Ukrepi 4.1.2 | Oblikovati novo knjižno zbirko slikanic brez besedila

Opis ukrepa | Knjižnica Koper bo kot prva splošna knjižnica v Sloveniji v sodelovanju s Pedagoško fakulteto UP oblikovala namensko knjižno zbirko slikanic brez besedila. V tovrstnih slikanicah ni zapisanih besed oziroma jih je le nekaj, zgodba je namreč praviloma sestavljena le iz slik oziroma ilustracij. So priporočljivo knjižno gradivo za skupno branje. Prebirati jih lahko začnemo že malčkom, izredno koristne pa so do 9. leta otrokove starosti.

Učinki ukrepa | Izboljšanje pripovedovalskih sposobnosti otrok. Večji obisk in uporaba knjižnice. Večji vpliv knjižnice na posameznika ter lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2026

Nosilci ukrepa | Oddelek za mlade bralce.

Kazalniki | Oblikovana knjižna zbirka slikanic brez besedila.

Ukrepi 4.1.3 | Oblikovati večkulturno polico Most med besedili, kulturami in izobraževanjem

Opis ukrepa | Postavitev večkulturne police – zbirke besedil, gradiv in didaktičnih iger – namenjene medkulturnemu izobraževanju. Beseda "polica" je lahko dobesedno razumljena kot knjižnična polica, tipologija besedil v katalogu ali celo kot prostorski kotiček. Namenjena je otrokom in staršem priseljencem, omogoča spoznavanje in zaščito kulture in jezika izvora ter izmenjavo med kulturami. Glavni cilj je zagotoviti možnosti za izmenjavo in vzajemno obogatitev z branjem ter izpostaviti kakovostno medkulturno izobraževanja. Poleg tega lahko služi tudi kot orodje za gradnjo skupnih medkulturnih dejavnosti v knjižnici.

Učinki ukrepa | Medkulturno izobraženi otroci. Večji obisk in uporaba knjižnice. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2027

Nosilci ukrepa | Oddelek za mlade bralce.

Kazalniki | Oblikovana večkulturna polica.

Ukrep 4.1.4 | Vpeljava pravljичne poti v Škocjanskem zatoku »Pustolovščina z Rovko Črkolovko«

Opis ukrepa | Projekt vključuje slikanico, poučno beležko in izdelavo pravljичne poti z lesenimi strukturami v Škocjanskem zatoku »Pustolovščina z Rovko Črkolovko«, ki bo vključena v Pravljичno transverzalo Slovenije. V projektu, ki med drugim odpira tudi možnosti učinkovitega trženja in prispeva k promociji ostalih turističnih produktov v Občini, sodeluje tudi DOPPS. Izvirna zgodba in ilustracije omogočajo promocijske aktivnosti pravljичno-doživljajske poti, bralne kulture, varstva narave in preživljanja prostega časa v Kopru.

Učinki ukrepa | Spodbujanje družinske pismenosti. Promocija trajnostnega razvoja. Večji obisk in uporaba knjižnice. Večji vpliv knjižnice na posameznika ter lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za mlade bralce.

Kazalniki | Vzpostavljena pravljичna pot v Škocjanskem zatoku.

CILJ 4.2 | RAZVITI NOVE KNJIŽNIČNE STORITVE ZA RAZVOJ BRALNE KULTURE IN BRALNE PISMENOSTI MLADOSTNIKOV IN ODRASLIH

knjižnične vloge: bralna kultura in bralna pismenost mladostnikov, bralna kultura in bralna pismenost odraslih

Ukrep 4.2.1 | Vzpostaviti večnamenski modularni prostor v Oddelku za odrasle

Opis ukrepa | S preureditvijo Oddelka za odrasle želimo obiskovalcem zagotoviti sodoben, privlačen in udoben večnamenski prostor, ki bo modularno opremljen in uporabljen tako za tihi študij kot tudi za sproščena branja periodike, računalniške delavnice, študijske krožke, debatne skupine in bralne klube, obenem pa ga bo možno koristiti tudi za večje kulturne prireditve s kapaciteto do cca. 70 obiskovalcev.

Učinki ukrepa | Urejeni, privlačni in udobni prostori za študij, učenje, branje, druženje in udeležbo občanov na kulturnih in drugih knjižničnih dogodkih. Večji obisk in uporaba knjižnice. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2024

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za odrasle.

Kazalniki | Vzpostavljen večnamenski modularni prostor.

Ukrep 4.2.2 | Razširiti koncept bralnega tekmovanja Berimo z Rovko Črkolovko na učence zadnje triade osnovnih šol

Opis ukrepa | Razširiti in prilagoditi koncept že uveljavljenega bralnega tekmovanja Berimo z Rovko Črkolovko za učence zadnje triade osnovnih šol.

Učinki ukrepa | Višja bralna kultura in bralna pismenost mladostnikov. Večji obisk in uporaba knjižnice. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2027

Nosilci ukrepa | Oddelek za mlade bralce.

Kazalniki | Vzpostavljeno bralno tekmovanje za učence zadnje triade osnovnih šol.

Ukrep 4.2.3 | Vzpostaviti izposajo e-knjig in e-bralnikov v posebnih socialnih okoljih

Opis ukrepa | Vzpostaviti izposajo e-knjig in e-bralnikov v posebnih socialnih okoljih, kot so bolnišnica, zapori in domovi za starejše občane, kjer uporabniki ne morejo ali težje dostopajo do knjižnice.

Učinki ukrepa | Višja bralna kultura in bralna pismenost odraslih. Večja izposoja knjižničnega gradiva. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek potujoče knjižnice.

Kazalniki | Vzpostavljena izposoja e-knjig v vsaj enem posebnem socialnem okolju.

CILJ 4.3 | RAZVITI NOVE KNJIŽNIČNE STORITVE ZA RAZVOJ INFORMACIJSKE PISMENOSTI

knjižnične vloge: informacijsko in računalniško opismenjevanje

Ukrep 4.3.1 | Vpeljati izobraževanja za razvoj medijske pismenosti za različne ciljne skupine uporabnikov

Opis ukrepa | Izobraževanja bodo zajemala osnove medijske pismenosti (vpliv ekonomskih in političnih dejavnikov na medije ter medijski vpliv na javno mnenje in politične procese); pregled medijske vsebine in vpliva (lastništvo in nadzor nad mediji, uredniška politika in komercialni interesi, vloga oglaševanja in sponzorstva); prepoznavanje predsodkov in stereotipov v medijih (medijsko predstavljanje različnih skupin ljudi in vpliv stereotipov na družbo ter posameznike); moralne dileme (etična vprašanja v medijih, medijska manipulacija in vpliv, pomen odgovornega novinarstva); vloga in odgovornost uporabnikov pri deljenju informacij; še posebej pa bo izpostavljena tema lažnih novic in napačnih informacij (definicija in vrste lažnih novic, metode za prepoznavanje, strategije za preprečevanje širjenja lažnih novic).

Učinki ukrepa | Medijsko pismeni uporabniki. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Oddelek za razvoj, Oddelek za odrasle, Oddelek za mlade bralce, Knjižnica Ankaran.

Kazalniki | Vzpostavljeno izobraževanje za razvoj medijske pismenosti. Izvedba vsaj petih izobraževanj letno.

Ukrep 4.3.2 | Vpeljati izobraževanja za razvoj pismenosti na družbenih omrežjih za različne ciljne skupine

Opis ukrepa | Pregled različnih družbenih omrežij in razumevanje ciljnega občinstva glede na platformo; uporaba družbenih omrežij za učenje in profesionalni razvoj; tveganja pri deljenju osebnih podatkov in nastavitve zasebnosti; algoritmi in raziskovanje vpliva družbenih omrežij (delovanje algoritmov in vpliv na prikazovanje vsebine, vpliv družbenih omrežij na javno mnenje in družbene norme, vpliv trendov in viralnih vsebin na vedenje uporabnikov ter na politične in družbene razprave); psihološki učinki družbenih omrežij (vpliv družbenih omrežij na samopodobo, samozavest in medosebne odnose, strategije za digitalno dobro počutje, vpliv všečkov in komentarjev na čustva, učinki izpostavljenost idealiziranim podobam na mentalno zdravje); pregled nevroznanstvenih pristopov (sprožanje dopamina, vpliv stalne povezanosti in večopravnosti na možgane, strategije za obvladovanje zasvojenosti); etika in odgovornost (odgovornost posameznikov in platform pri ustvarjanju in deljenju vsebin).

Učinki ukrepa | Uporabniki, ki bodo znali varno, odgovorno in kritično uporabljati družbena omrežja. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Oddelek za razvoj, Oddelek za odrasle, Oddelek za mlade bralce, Knjižnica Ankaran.

Kazalniki | Vzpostavljeno izobraževanje za razvoj pismenosti na družbenih omrežjih. Izvedba vsaj petih izobraževanj letno.

Ukrep 4.3.3 | Vpeljati izobraževanja za uporabo umetne inteligence za različne skupine uporabnikov

Opis ukrepa | Pregled razvoja umetne inteligence (predstavitev zgodovine in trenutnega stanja, vključno z različnimi tehnologijami); uporaba jezikovnega modela ChatGPT (kot orodja za pomoč pri učenju, ustvarjanju zgodb, učenju tujih jezikov, raziskovanju splošnih tem; za knjižničarje tudi kot orodje za pomoč pri referenčnem delu); predstavitev prednosti in slabosti uporabe umetne inteligence (zanesljivost odgovorov, etična vprašanja, vprašanja zasebnosti); vrednotenje informacij, ki jih pridobimo s pomočjo umetne inteligence itd.

Učinki ukrepa | Informacijsko digitalno pismeni uporabniki. Večji vpliv knjižnice na posameznika in skupnost.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Oddelek za razvoj, Oddelek za odrasle, Oddelek za mlade bralce, Knjižnica Ankaran.

Kazalniki | Vzpostavljeno izobraževanja za uporabo umetne inteligence. Izvedba vsaj 5 izobraževanj letno.

Ukrep 4.3.4 | Vpeljati izobraževanja za razvoj kritičnega mišljenja za različne skupine uporabnikov

Opis ukrepa | Izobraževanja bodo zajemala pomen kritičnega mišljenja v času informacijskega kaosa: razumevanje, kako prepoznati in vrednotiti informacije, vključno z ločevanjem dejstev od mnenj, preverjanjem verodostojnosti virov ter identifikacijo zanesljivih informacijskih virov.

Učinki ukrepa | Kritično misleči uporabniki. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Oddelek za razvoj, Oddelek za odrasle, Oddelek za mlade bralce.

Kazalniki | Vzpostavljeno izobraževanja za razvoj kritičnega mišljenja. Izvedba vsaj petih izobraževanj letno.

Ukrep 4.3.5 | Vpeljati izobraževanja za uporabo e-virov in e-storitev za odrasle in seniorje

Opis ukrepa | Vpeljati izobraževanja za uporabo e-storitev, ki so široko uporabne za vse ljudi: e-viri, e-uprava, e-zdravje, e-demokracija, e-bančništvo, e-davki, e-prostor, e-knjižnice, e-varnost idr.

Učinki ukrepa | Digitalno pismeni uporabniki. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2026

Nosilci ukrepa | Oddelek za razvoj, Oddelek za odrasle.

Kazalniki | Vzpostavljeno izobraževanja za uporabo e-virov in e-storitev. Izvedba vsaj 5 izobraževanj letno.

CILJ 4.4 | PRIPRAVITI PODLAGE ZA USTANOVITEV MUZEJA KNJIGE

knjižnične vloge: domoznanska dejavnost

Ukrep 4.4.1 | Oblikovati načrt za ustanovitev prvega muzeja knjige na Slovenskem

Opis ukrepa | Oblikovati strokovne podlage za vzpostavitev prvega muzeja knjige na Slovenskem kot novega regionalnega kulturnega in izobraževalnega centra, katerega namen bo preko dejavnosti zbiranja, ohranjanja, raziskovanja, razstavljanja in izobraževanja prispevati k širšemu razumevanju in vrednotenju knjige ter njenega vpliva na razvoj družbe skozi čas.

Učinki ukrepa | Boljše zavedanje mnogoterih aspektov knjige. Večja prepoznavnost domoznanske dejavnosti med prebivalci. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2028

Nosilci ukrepa | Oddelek za domoznanstvo in knjižno dediščino.

Kazalniki | Oblikovan načrt za ustanovitev prvega muzeja knjige na Slovenskem.

CILJ 4.5 | OBLIKOVATI NOVI DOMOZNANSKI ZBIRKI: MARE NOSTRUM IN SLOVENIKA

knjižnične vloge: domoznanska dejavnost

Ukrep 4.5.1 | Na novo oblikovati domoznanski zbirki Mare nostrum in Slovenika

Opis ukrepa | Ob tekoči domoznanski zbirki, zbirki rokopisov in tiskov Rara, Kapucinske knjižnice Sv. Marte, Knjižnice manjših bratov observantov Sv. Ane, Bibliotece civice, Grisonijeve knjižnice, Knjižnice Besenghi, Zapuščine Staneta Vilharja, Zbirke Franja Frančiča in partizanskega tiska oblikovati še Pomorsko zbirko in zbirko Slovenike. Pomorska zbirka Mare nostrum, ki bo po sestavi in vsebini edinstvena v Sloveniji, je ostala neuresničena želja Srečka Vilharja, prvega in dolgoletnega ravnatelja Knjižnice. Sloveniko pa bo tvorila zbirka danes že redkih knjižnih prvotiskov, ki so v slovenskem jeziku izšli do vključno leta 1945.

Učinki ukrepa | Valorizacija trajnih zbirk regionalnega in nacionalnega pomena. Večja prepoznavnost domoznanske dejavnosti med prebivalci. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Oddelek za domoznanstvo in knjižno dediščino.

Kazalniki | Vzpostavljeni zbirki.

CILJ 4.6 | OBELEŽITI JUBILEJNO PETDESETO OBLETNICO ODDELKA ZA DOMOZNANSTVO IN KULTURNO DEDIŠČINO

knjižnične vloge: domoznanska dejavnost

Ukrep 4.6.1 | Obeležiti petdeseto obletnico ustanovitve prvega domoznanskega oddelka v Sloveniji

Opis ukrepa | Leta 2025 bo Knjižnica Koper obeležila petdeseto obletnico ustanovitve Domoznanskega oddelka, prvega tovrstnega v Sloveniji. Obeležje bo pospremila z izdajo virtualne razstave in tiskanega zbornika o knjižnih zakladih, ki jih za mesti Koper in Ankaran hrani v Oddelku za domoznanstvo in knjižno dediščino ter z organizacijo vseslovenskega obeležja jubilejne obletnice domoznanstva na Slovenskem.

Učinki ukrepa | Večja prepoznavnost domoznanske dejavnosti med prebivalci. Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Oddelek za domoznanstvo in knjižno dediščino, Služba za prireditveno dejavnost.

Kazalniki | Obeležena jubilejna obletnica Oddelka za domoznanstvo in knjižno dediščino.

CILJ 4.7 | RAZVITI NOVE STORITVE KNJIŽNICE ZA BOLJŠE VKLJUČEVANJE V DRUŽBO

knjižnične vloge: vključevanje v družbo

Ukrep 4.7.1 | Vzpostaviti nove storitve in projekte za vključevanje pripadnikov tujih narodnosti

Opis ukrepa | Oblikovanje prireditvev in bralnih akcij za promocijo ter večjo dostopnost gradiva za pripadnike drugih narodnosti.

Učinki ukrepa | Večji obisk in izposoja knjižničnega gradiva. Večji vpliv knjižnice na posameznika in skupnost.

Časovni okvir | 2027

Nosilci ukrepa | Oddelek za odrasle. Knjižnica Ankaran, Služba za prireditveno dejavnost.

Kazalniki | Novo vzpostavljena storitev za pripadnike vsaj ene tuje narodnosti.

CILJ 4.8 | RAZVITI IN PROMOVIRATI RAZISKOVALNE DEJAVNOSTI NA PODROČJU KNJIŽNE DEDIŠČINE LOKALNEGA IN NACIONALNEGA POMENA

knjižnične vloge: domoznanska dejavnost

Ukrep 4.8.1 | Razvoj in promocija raziskovalne dejavnosti na področju knjižne dediščine lokalnega in nacionalnega pomena v tesnem sodelovanju z univerzo, ZRC SAZU in sorodnimi ustanovami.

Opis ukrepa | Namen je vzpostaviti in okrepiti raziskovalno mrežo, ki bo omogočila sistematično preučevanje, dokumentiranje in promocijo knjižne dediščine na lokalni in nacionalni ravni. Sodelovanje z univerzami, ZRC SAZU in drugimi sorodnimi ustanovami bo prispevalo k dvigu kakovosti raziskav ter h krepitvi medinstitucionalnega povezovanja in izmenjave znanja.

Učinki ukrepa | Povečana količina in kakovost raziskav na področju knjižne dediščine. Izboljšan dostop do digitaliziranih virov in arhivov. Okrepljeno sodelovanje med raziskovalnimi ustanovami in večja mednarodna prepoznavnost. Večja vključenost javnosti in ozaveščenost o pomenu knjižne dediščine.

Časovni okvir | 2024–2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za domoznanstvo.

Kazalniki | Vsaj eno formalizirano partnerstvo, vzpostavljeno z raziskovalnimi institucijami.

CILJ 4.9 | OBLIKOVATI REPOZITORIJ KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA OBALNO-KRAŠKO OBMOČJE

knjižnične vloge: domoznanska dejavnost

Ukrep 4.9.1 | Oblikovanje načrta za vzpostavitev repozitorija knjižničnega gradiva za Obalno-kraško območje

Opis ukrepa | Za potrebe vseh splošnih knjižnic Obalno-kraškega območja oblikovati skupni repozitorij knjižničnega gradiva, pomembnega za območje.

Učinki ukrepa | Večja dostopnost knjižničnega gradiva na območju, izboljšano sodelovanje osrednjih knjižnic območja, večji vpliv knjižnice na območju.

Časovni okvir | 2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za domoznanstvo.

Kazalniki | Oblikovan načrt repozitorij.

05 POSEBNE NALOGE KNJIŽNICE

Knjižnica Koper je osrednja območna knjižnica Obalno-kraškega območja, kar pomeni, da ob redni splošni knjižnični dejavnosti, ki jo izvaja za prebivalce Mestne občine Koper in občine Ankaran, izvaja še posebne naloge za širše knjižnično območje. Posebne naloge območnosti uresničuje zlasti z zagotavljanjem povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva ter informacij, koordinacijo zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva ter izvajanjem strokovne pomoči knjižnicam območja. Izvajanje posebnih nalog osrednjih območne knjižnice in njeno koordinacijo financira Ministrstvo za kulturo na podlagi letnega programa dela, ki ga Knjižnica pripravi na neposredni poziv.

Z novim Pravilnikom za izvajanje knjižnične javne službe (2023) so osrednje območne knjižnice postale tudi nosilke razvoja slovenskih splošnih knjižnic, posledično svoje delovanje vse bolj usmerjajo v kompetenčne vsebine za razvoj in optimizacijo delovanja določenega področja ali storitve v celotni mreži splošnih knjižnic. Knjižnica Koper razvija v tem okviru dve kompetenčni vsebini:

- upravljanje, razvoj in urednikovanje priporočilnega portala slovenskih splošnih knjižnic Dobreknjige.si (v sodelovanju z Goriško knjižnico Franceta Bevka),
- opredelitev in razvoj delovanja splošnih knjižnic za dvig informacijske pismenosti (z elementi digitalne, meta in medijske pismenosti).

Knjižnica si bo prizadevala obe vlogi formalizirati s statusom kompetenčnega centra. Kot kompetenčni center bo tudi formalno vpeljevala nove skupne strokovne in razvojne rešitve z ustrezno usposobljenim kadrom ter specializirano zbirko knjižničnega gradiva in izobraževala knjižničarsko osebje.

Kot splošna knjižnica, ki deluje na narodnostno mešanem območju, opravlja Knjižnica Koper tudi z zakonom določeno knjižnično dejavnost za pripadnike italijanske narodne skupnosti, kot splošna knjižnica na obmejnem območju pa še posebne naloge za Slovence v zamejstvu na Tržaškem (IT) in v hrvaški Istri (HRV).

Cilji strateškega področja

5.1 Vzpostaviti kompetenčni center za področje informacijske pismenosti	5.2 Vzpostaviti kompetenčni center za portal Dobreknjige.si
5.3 Okrepiti skupne projekte osrednjih knjižnic Obalno-kraškega območja	5.4 Pripraviti strategijo delovanja splošnih knjižnic na obmejnih območjih

CILJ 5.1 | VZPOSTAVITI KOMPETENČNI CENTER ZA PODROČJE INFORMACIJSKE PISMENOSTI

Ukrep 5.1.1 | Pridobiti status kompetenčnega centra

Opis ukrepa | Knjižnica Koper je na nacionalnem nivoju odgovorna za razvoj in optimizacijo področja izobraževalne vloge slovenskih splošnih knjižnic na področju informacijske pismenosti. Skladno z ukrepom 3.2 Akcijskega načrta za uresničitev Strategije razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027 je njen cilj dvig informacijske pismenosti strokovnih knjižničarjev in prebivalstva z elementi medijske, digitalne in meta pismenosti. Leta 2026 načrtujemo uspešno kandidaturo na razpisu za pridobitev statusa kompetenčnega centra pri Združenju splošnih knjižnic.

Učinki ukrepa | Pozicioniranje knjižnice med osrednjimi in osrednjimi območnimi knjižnicami kot dejavnika razvoja knjižnične stroke. Možnosti zunanje financiranja. Višji ugled knjižnice in zaposlenih.

Časovni okvir | 2026

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za razvoj in izvajanje območnih nalog.

Kazalniki | Pridobljen status kompetenčnega centra.

CILJ 5.2 | VZPOSTAVITI KOMPETENČNI CENTER ZA PORTAL DOBREKNJIGE.SI

Ukrep 5.2.1 | Pridobiti status kompetenčnega centra

Opis ukrepa | Knjižnici Koper je zaupano glavno uredništvo priporočilnega portala slovenskih splošnih knjižnic Dobreknjige.si že od njegove vzpostavitve leta 2014. Portal upravlja in razvija v sodelovanju z Goriško knjižnico, medtem ko njegovo jedro gradijo slovenski splošni knjižničarji z objavljanjem predstavitev leposlovnih del, pri soustvarjanju portala pa sodelujejo še literarni kritiki ter bralke in bralci, uporabniki portala. Leta 2025 načrtujemo uspešno kandidaturo na razpisu za pridobitev statusa kompetenčnega centra pri Združenju splošnih knjižnic.

Učinki ukrepa | Pozicioniranje knjižnice med osrednjimi in osrednjimi območnimi knjižnicami kot dejavnika razvoja knjižnične stroke. Možnosti zunanje financiranja. Višji ugled knjižnice in zaposlenih.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za razvoj in izvajanje območnih nalog.

Kazalniki | Pridobljen status kompetenčnega centra.

CILJ 5.3 | OKREPITI SKUPNE PROJEKTE OSREDNJIH KNJIŽNIC OBALNO-KRAŠKEGA OBMOČJA

Ukrep 5.3.1 | Povečati sodelovanje v skupnih projektih zagotavljanja večjega in zahtevnejšega izbora informacij in gradiv, promocije branja in spodbujanja informacijske pismenosti

Opis ukrepa | Oblikovanje prireditev in bralnih akcij za promocijo in večjo dostopnost gradiva za pripadnike drugih narodnosti.

Učinki ukrepa | Večje sodelovanje in boljši partnerski odnosi med knjižnicami, večja dostopnost zahtevnejšega izbora vsebin na Obalno-kraškem območju.

Časovni okvir | 2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za razvoj in izvajanje območnih nalog.

Kazalniki | Vpeljava vsaj enega novega skupnega projekta na območnosti.

CILJ 5.4 | PRIPRAVITI STRATEGIJO DELOVANJA SPLOŠNIH KNJIŽNIC NA OBMEJNIH OBMOČJIH

Ukrep 5.4.1 | Sprejeti strategijo delovanja splošnih knjižnic na obmejnih območjih

Opis ukrepa | V sodelovanju z obmejnimi knjižnicami sprejeti na pregledih in analizah ključnih področij notranjega ter zunanjega okolja slonečo strategijo delovanja splošnih knjižnic na obmejnih območjih.

Učinki ukrepa | Boljše obmejno sodelovanje in partnerski odnosi med knjižnicami. Razvoj obmejne knjižnične dejavnosti.

Časovni okvir | 2026

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vodja izvajanja posebnih nalog obmejnih knjižnic.

Kazalniki | Sprejeta strategija delovanja splošnih knjižnic na obmejnih območjih.

06 KNJIŽNIČNI DIALOG Z OKOLJEM

Gospodarske, družbene, okoljske in tehnološke spremembe so danes stalnica, ki se jim mora knjižnica nenehno prilagajati. V svojem okolju mora zato nujno vzpostaviti dialog, v katerem lahko deležniki polno izrazijo in uresničujejo svoje interese. Svojo vlogo in položaj v okolju krepi tudi s partnerskim povezovanjem. Ob tem je pomembno, da se povezuje tudi v mednarodnem prostoru, ki ji lahko pomaga osvetliti delovanje z drugačne perspektive in prispeva k razvoju kompetenc, s katerimi lahko nato razvija nove in inovativne storitve.

Knjižnica Koper je do nedavno predvsem enosmerno obveščala različne deležnike in uporabnike o svojem delovanju, in sicer preko svoje spletne strani, spletnih družabnih omrežij Facebook in Instagram ter izjav za javnost. Tudi k partnerstvu pogosto pristopa pasivno; večkrat jih sprejme, redkeje predlaga. Manjkata ji tudi celostna grafična podoba in prepoznavni slogan. Da je Knjižnica premalo vidna in se mora bolje povezovati, so izpostavili tako udeleženci vseh treh fokusnih skupin za pripravo strategije kot tudi javnomnenjske raziskave med člani, uporabniki in neuporabniki Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, ki so boljše informiranje javnosti o svoji ponudbi izpostavili kot najpomembnejšo prioriteto prihodnjega razvoja Knjižnice Koper.

Z vsebinskimi, organizacijskimi in drugimi spremembami na področju prireditve je Knjižnica storila pomemben korak v tej smeri.

Cilji strateškega področja

6.1 Vzpostaviti sistem periodičnega izvajanja analiz stanja in potreb lokalne skupnosti	6.2 Vzpostaviti sistem merjenja percepcije uporabnikov ter vpliva knjižnice na uporabnike in lokalno skupnost
6.3 Slediti ciljem trajnostnega razvoja	6.4 Razširiti nabor partnerstev
6.5 Povezovanje z odločevalci	6.6 Povezovanje s knjižnicami
6.7 Posodobiti grafično podobo knjižnice	6.8 Izboljšati institucionalno komuniciranje

CILJ 6.1 | VZPOSTAVITI SISTEM PERIODIČNEGA IZVAJANJA ANALIZ STANJA IN POTREB LOKALNE SKUPNOSTI

Ukrep 6.1.1 | Izvajanje analiz stanja in potreb lokalne skupnosti

Opis ukrepa | Načrtovanje izvajanja knjižničnih vlog na podlagi spremljanja, analize in ocene trendov ter zaznanih potreb okolja knjižnice. Pomembna je metodologija spremljanja, ocenjevanja in predvidevanja trendov, ki so lahko lokalni ali globalni in ki bodo zaznavno spremenili vedenja ter pričakovanja uporabnikov.

Učinki ukrepa | Proaktivno delovanje Knjižnice. Storitve po meri uporabnikov. Večje zadovoljstvo uporabnikov. Pozicioniranje Knjižnice kot dejavnika razvoja lokalne skupnosti. Višji ugled Knjižnice in zaposlenih.

Časovni okvir | 2024

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za razvoj.

Kazalniki | Sprejet sistem periodičnega izvajanja analiz lokalne skupnosti. Izvedba analize lokalne skupnosti.

CILJ 6.2 | VZPOSTAVITI SISTEM MERJENJA PERCEPCIJE UPORABNIKOV IN VPLIVA KNJIŽNICE NA UPORABNIKE TER LOKALNO SKUPNOST

Ukrep 6.2.1 | Merjenje percepcije uporabnikov in vpliva knjižnice na skupnost

Opis ukrepa | Za potrebe ugotavljanja uresničevanja knjižničnih vlog uporablja Knjižnica štiri skupine metod merjenja uspešnosti delovanja. Te se nanašajo na merjenje rezultatov dela, število in deleže uporabnikov, percepcije uporabnikov ter vpliv Knjižnice na uporabnike in lokalno skupnost.

Učinki ukrepa | Proaktivno delovanje Knjižnice. Storitve po meri uporabnikov. Večje zadovoljstvo uporabnikov. Pozicioniranje knjižnice kot dejavnika razvoja lokalne skupnosti. Višji ugled knjižnice in zaposlenih.

Časovni okvir | 2026

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za razvoj.

Kazalniki | Sprejet sistem merjenja percepcije uporabnikov in vpliva knjižnice na uporabnike ter lokalno skupnost. Izvedeno merjenje percepcije uporabnikov ter vpliva knjižnice.

CILJ 6.3 | SLEDITI CILJEM TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Ukrep 6.3.1 | Sprejeti dokument o trajnostnem razvoju knjižnice

Opis ukrepa | Oblikovati dokument, v katerem Knjižnica določi aktivnosti udejanjanja in ozaveščanja o ciljih trajnostnega razvoja.

Učinki ukrepa | Večji vpliv knjižnice na posameznika in lokalno skupnost. Večji ugled knjižnice in zaposlenih. Pozicioniranje knjižnice kot dejavnika razvoja lokalne skupnosti.

Časovni okvir | 2025

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vsi zaposleni.

Kazalniki | Sprejet dokument o trajnostnem razvoju knjižnice.

CILJ 6.4 | RAZŠIRITI NABOR PARTNERSTEV

Ukrep 6.4.1 | Proaktivno sklepati enakovredna partnerstva na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju.

Opis ukrepa | Krepitev sodelovanja z drugimi organizacijami v okolju s ciljem doseganja sinergije, povezovanja poslanstev in razvoja povezanih storitev.

Učinki ukrepa | Večji vpliv knjižnice na posameznika in skupnost. Pozicioniranje knjižnice kot zaupanja vredne organizacije in partnerja.

Časovni okvir | 2024–2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vsi oddelki.

Kazalniki | Ohranitev obstoječih in sklenitev vsaj petih novih partnerstev v strateškem obdobju.

CILJ 6.5 | POVEZOVANJE Z ODLOČEVALCI

Ukrep 6.5.1 | Na podlagi merjenja in vrednotenja svojega delovanja utemeljevati odločevalcem svojo zavezanost k izvajanju in razvoju knjižničnih storitev, ki so v skladu z rezultati analize lokalnega okolja relevantne za vse prebivalce in prispevajo k uresničevanju ciljev skupnosti.

Opis ukrepa | Proaktivno sodelovanje z odločevalci: stalno komuniciranje; aktivno sodelovanje pri oblikovanju strategije razvoja kulture lokalnega okolja; predstavljanje vizije, poslanstva, razvojnih in strateških dokumentov, letnih načrtov ter poročil ipd.

Učinki ukrepa | Večji vpliv knjižnice na posameznika in skupnost. Pozicioniranje knjižnice kot zaupanja vredne organizacije in partnerja.

Časovni okvir | 2024–2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, Oddelek za razvoj in izvajanje območnih nalog.

Kazalniki | Redna, vsaj letna srečanja z odločevalci.

CILJ 6.6 | POVEZOVANJE S KNJIŽNICAMI

Ukrep 6.6.1 | Izmenjevanje in deljenja strokovnih znanj ter dobrih praks z drugimi knjižnicami in skupno naslavljanje zaznanih potreb v okoljih.

Opis ukrepa | Povezovanje in prenosi dobrih praks med knjižnicami: strokovni obiski, izmenjave kadrov, izobraževanja, skupni projekti idr.

Učinki ukrepa | Pridobivanje znanja. Skupno nastopanje. Pozicioniranje knjižnice kot zaupanja vredne organizacije in partnerja.

Časovni okvir | 2024–2028

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vsi oddelki.

Kazalniki | Sklenitev vsaj ene izmenjave strokovnih znanj s knjižnicami letno.

CILJ 6.7 | POSODOBITI GRAFIČNO PODOBO KNJIŽNICE

Ukrep 6.7.1 | Sprejeti enotno grafično podobo Knjižnice.

Opis ukrepa | Skladno z novo vizijo, poslanstvom in vrednotami Knjižnice posodobiti in sprejeti enotno grafično podobo Knjižnice s prepoznavnim sloganom.

Učinki ukrepa | Bolj privlačna, posodobljena grafična podoba Knjižnice.

Časovni okvir | 2026

Nosilci ukrepa | Vodstvo, vsi zaposleni.

Kazalniki | Sprejeta nova grafična podoba.

CILJ 6.8 | IZBOLJŠATI INSTITUCIONALNO KOMUNICIRANJE

Ukrep 6.8.1 | Sprejeti komunikacijski načrt za upravljanje odnosov z javnostmi

Opis ukrepa | Pripraviti učinkovit načrt institucionalnega komuniciranja oz. komunikacijski načrt za upravljanje odnosov z javnostmi.

Učinki ukrepa | Boljše institucionalno komuniciranje. Večja prepoznavnost, obisk in uporaba knjižnice.

Časovni okvir | 2026

Nosilci ukrepa | Vodstvo, služba za prireditvene dejavnosti.

Kazalniki | Sprejeti komunikacijski načrt.

Namesto zaključka.

(...) »Na srečo sem blizu doma, na otočku Oosterdok, odkrila knjižnico OBA – največjo javno knjižnico na Nizozemskem. Odprta je od osmih zjutraj do desetih zvečer, tudi ob sobotah in nedeljah. Ima deset nadstropij, tri kavarne, eno restavracijo, galerijske in razstavne prostore, filmsko/gledališko dvorano, snemalni studio, zbirko knjig v (skoraj) vseh jezikih tega sveta in strešno teraso. Ima tudi parkirne prostore za 2000 koles ter konferenčne sobe, ki jih podjetja lahko najamejo za dogodke. Z vsakega nadstropja se odpirajo svetli razgledi na Amsterdam.

OBA je super knjižnica prihodnosti, vsekakor ne ena tistih, kjer bi obiskovalci morali biti tiho. Vstop je prost za vse. Ko iz nje delam in okoli sebe opazujem obraze vseh starosti, ki prav tako delajo, se učijo, odpisujejo na mejle, pišejo, brskajo po spletu ali klepetajo, je knjižnica tudi prostor tovarištva modernega časa. Vsi sami, vsi skupaj.

V svoji domišljiji bi takšno knjižnico, kot je OBA, zgradila v središču vsakega manjšega in večjega mesta v Sloveniji. Veliko, svetlo, zračno. Z velikanskimi okni, s šundrom nakupovalnega središča, s prostori tišine, z vrtom, s strešno teraso s čebeljimi panji, s kavarnami, s koktejl barom, morda z rastlinjakom, vrtički, s kavči in preprogami kot v domačni dnevni sobi. Z vrtoglavo visokimi knjižnimi policami, ki bi med obiskovalci postale tako priljubljene kot tiste v viralni knjižnici Starfield v južnokorejskem Seulu. Z atrijem, nad katerim bi kraljeval gromozanski gong, ki bi zadonel vsakič, ko bi se v bližnji porodnišnici rodil nov dojenček, tako kot je to običaj v knjižnici DOKK1 v Aarhusu na Danskem.« (...)

Iz prispevka Ajde Milne: Katedrale našega časa¹¹

¹¹ Outsider: revija, ki presega vse meje. 3. maja 2024